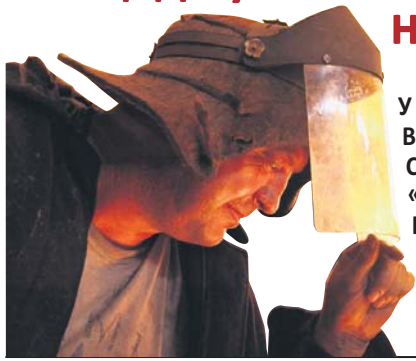

Заощаджувати на охороні праці невігідно

У БУДИНКУ СПІЛОК
ВІДБУВСЯ КРУГЛИЙ
СТІЛ НА ТЕМУ:
«БЕЗПЕКА ПРАЦІ:
НАВАНТАЖЕННЯ
НА БІЗНЕС ЧИ ФАКТОР
ЗРОСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ЕКОНОМІКИ?»

Понад
1200
ПРАЦІВНИКІВ ЗАГИ-
НУЛИ НА РОБОТІ
У 2012 Р.

.03

ВКЛОНІМОСЯ ВЕТЕРАНАМ

ДО ДНЯ ВЕТЕРАНА «ПВ» ПРОДОВЖУЄ
ЦИКЛ ІНТЕРВ'Ю З ВЕТЕРАНАМИ
ПРОФСІЛКОВОГО РУХУ

.06

ДО СВЯТА

Укрпрофтур:
історія та
здобутки

.12

№ 39 (709) | 26.09.2013

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

СПЕЦВИПУСК | 1 ЖОВТНЯ – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

КОРОТКО

ЗУСТРІЧ | 24 вересня у Львівській облдержадміністрації Голова ФПУ Юрій Кулик зустрівся з головою Львівської ОДА Віктором Шемчуком. Вони обговорили питання співпраці профспілок і місцевої влади. **.02**

ВІЗИТ | У Кобулеті (Грузія) відбувся 12-й конгрес Об'єднання профспілок Грузії, в роботі якого взяла участь делегація Федерації профспілок України на чолі з Головою Юрієм Куликом. **.02**

МОП | 24 вересня заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк провів зустріч з оцінювальною місією проекту ЄС/МОП «Вимірювання прогресу з гідної праці». **.02**

ШІСТДЕСЯТ З ПЛЮСОМ

У перший день жовтня в усьому світі вшановують людей літнього віку. Цього дня зазвичай ведуть мову не лише про допомогу людям пенсійного віку та захист їхніх прав, а й про роль молодого покоління у цьому питанні. Цей день – не лише можливість нагадати всім про людський обов'язок бути турботливими й милосердними до найповажнішої частини суспільства. Це також привід замислитися про подальшу долю людства, його культуру, взаємозв'язок поколінь. Бо в усі часи актуальним лишається принцип: як ми опікуємося (або не опікуємося) нашими дідусями й бабусями, батьками та матерями, так завтра наші діти й онуки ставитимуться до нас. Тож є нагода поговорити не про минуле, а про майбутнє нації. **.08**

Юрій Кулик: «Соціальний захист людей похилого віку – пріоритетне завдання людства» **.05**

**ДОЛУЧАЙТЕСЬ
ДО ОБГОВОРЕННЯ**
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

ВЗИТ

ДЕЛЕГАЦІЯ ФПУ ВЗЯЛА УЧАСТЬ У РОБОТІ 12-ГО КОНГРЕСУ ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФСПІЛОК ГРУЗІЇ

Як повідомляє Департамент міжнародної роботи апарату ФПУ, у Кобулеті (Грузія) відбувся 12-й конгрес Об'єднання профспілок Грузії. У його роботі взяла участь делегація Федерації профспілок України на чолі з Головою Юрієм Куликом. До складу делегації також входив керівник Департаменту міжнародної роботи апарату ФПУ Василь Шилов.

Об'єднання профспілок Грузії було створено 18 грудня 1992 року. Відповідно до Статуту з'їзд Об'єднання профспілок Грузії (ОПГ) проводиться раз на п'ять років. Напередодні у рамках конгресу відбулися семінари за участю зарубіжних гостей «Коллективні переговори в індустріальному секторі – останні тенденції, досвід та виклики», «Права жінок у Грузії – діяльність і плани на майбутнє Жіночого комітету ОПГ».

Сьогодні Грузія переживає непростий період: в економіці спад, замість запланованих 6% економічного зростання прогнозується лише 3,5%. У зв'язку з цим один із представників Єдиного національного руху Георгій Вашадзе заявив про загрозу зубожіння країни.

Однак прем'єр-міністр країни Відзіна Іванішвілі вважає, що цей спад є результатом тривалого

правління колишньої влади. «Якби влада у Грузії не змінилася, – зазначив прем'єр-міністр, – то країна постала б перед економічним колапсом, оскільки колишнє керівництво повністю видавило бізнес, що неминуче призвело б до розвалу економіки». Найближчим часом міністерство економіки та стало розвитку Грузії має представити суспільству довгострокову стратегію розвитку економіки.

У 2006 році Грузія ухвалила замість «радянського» Трудового кодексу новий, який мав наблизити законодавство країни до міжнародних та європейських стандартів. Але цього не сталося: украї обмежене право на страйк, недостатньо регулюється режим роботи, чимало проблем з охороною материнства. Також експерти висловили стурбованість статтями кодексу, що стосуються режиму роботи, порядку звільнення, скорочення

працівників і відсутністю спеціальних гендерних положень.

Усе це дало підстави Міжнародній конфедерації профспілок віднести Грузію до «країн ризику», де найбільше порушуються трудові права та права профспілок.

Із приходом нового уряду ситуація у сфері трудових відносин дещо покращилася, але все ще залишається складною.

З доповіддю про роботу ОПГ за звітний період перед делегатами та гостями з'їзду виступив голова ОПГ Іраклій Петріашвілі.

Від імені ФПУ делегатів і гостей конгресу привітав Голова ФПУ Юрій Кулик.

Під час роботи конгресу Юрій Кулик мав низку зустрічей із керівництвом Об'єднання профспілок Грузії, інших національних профцентрів, на яких обговорювалося питання подальшого розвитку двосторонніх відносин.

ЗІ СВЯТОМ!

27 ВЕРЕСНЯ – ДЕНЬ ТУРИЗМУ

Шановні спілчани!

Щиро вітаю вас із Днем туризму – святом працівників туристичної галузі та всіх небайдужих до туризму людей. Щоденна праця персоналу готельних комплексів, співробітників туристичних компаній, науковців сфери туризму заслугує на повагу. Адже вона задовольняє природне прагнення людей до пізнання світу, забезпечує їм повноцінне оздоровлення й відпочинок, сприяє збільшенню надходжень до бюджету країни.

Шановні працівники й ветерани профспілкового туризму! Висловлюю вам щирі подяку за ваш внесок у розвиток туризму. Упевнений, що й надалі ви докладатимете всіх зусиль для розширення його інфраструктури, зростання інтересу міжнародної спільноти до унікальних природних багатств нашої країни, її історії та культури.

Бажаю вам нових професійних здобутків, міцного здоров'я, щастя, благополуччя в родині, а туристам – удачі, нових подорожей, незабутніх вражень і відкриттів!

3 повагою

Юрій КУЛИК,
Голова Федерації професійних спілок України

МОВОЮ ЦИФР

КІЛЬКІСТЬ ПРАЦЕВЛАШТОВАНИХ ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЗРОСЛА МАЙЖЕ У 1,5 РАЗА

В Україні створено умови, завдяки яким кількість людей з особливими потребами, які працюють, зростає майже у 1,5 рази – до 725 тисяч осіб. Про це заявила міністр соціальної політики Наталія Королевська, виступаючи на засіданні високого рівня 68-ї Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку на тему «Шлях уперед: порядок денний у галузі розвитку, що охоплює питання інвалідності, до 2015 року і на наступний період», повідомляє Інформаційно-аналітичний центр.

«Сьогодні кожна друга людина з обмеженими фізичними можливостями працездатного віку працює», – сказала Наталія Королевська. Окрім того, міністр нагадала, що у 2012–2013 роках майже на 100% забезпечено потреби інвалідів у технічних засобах реабілітації. За її словами, держава, за підтримки суспільства і технічної допомоги низки міжнародних організацій, у тому числі ПРООН та МОП, провела фундаментальні реформи в цій сфері. І в останні роки це дало результат.

«Ухвалено понад 20 законодавчих актів, які врегулювали питання соціального захисту інвалідів, їхню інтеграцію в освіту, професійне навчання, а також у відкритий ринок праці. Реалізовано дві національні програми професійної та соціальної реабілітації людей з інвалідністю. Крім того, кожний під час працевлашту-

вання отримує індивідуальний підхід. А роботодавці при працевлаштуванні людей з інвалідністю отримують пільги у сплаті єдиного соціального внеску», – наголосила високопосадовець. Разом з тим міністр зазначила, що у вирішенні питань, пов'язаних зі створенням умов для гідного життя людей з інвалідністю, величезну роль відіграє міжнародне співробітництво, обмін досвідом і взаємна допомога. «Україна готова брати найактивнішу участь у цих процесах», – підсумувала Наталія Королевська.

МОП

ВИМІРЮВАННЯ ПРОГРЕСУ З ГІДНОЇ ПРАЦІ

ЯК ІНФОРМУЄ ДЕПАРТАМЕНТ МІЖНАРОДНОЇ РОБОТИ АПАРАТУ ФПУ, 24 вересня заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк провів зустріч з очільницею місії проекту ЄС/МОП «Вимірювання прогресу з

гідної праці». Реалізація цього проекту в Україні розпочалася у 2009 році і в грудні 2013-го добігає кінця. ФПУ – один із найактивніших національних партнерів проекту. Під час зустрічі обговорювалися попередні результати проекту, стан збору та аналізу даних із гідної праці, проблеми, з якими стикаються соціальні партнери під час реалізації програми гідної праці в Україні. Розглядалася можливість подальшого використання профілю

для консолідації соціального діалогу й вдосконалення політики в соціально-трудовій сфері. Сторони також обговорили подальші кроки для забезпечення сталості отриманих результатів і можливий внесок МОП.

перетворення цього документа з декларативного у дієвий. Окрім того, під час зустрічі Голова ФПУ запропонував місцевій адміністрації долучитися до такої важливої справи, як оздоровлення дітей. Йшлося про створення дитячого оздоровчого табору «Карпатський Артек», у якому могли б відпочивати та оздоровлюватися діти з усієї України. Голова Львівської ОДА і Голова ФПУ також обговорили питання відновлення у Львові навчання для фахівців у галузі охорони праці.

ЗУСТРІЧ

СПІВПРАЦЯ ПРОФСПІЛОК І МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ

ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЦЕНТРУ, 24 вересня у Львівській облдержадміністрації відбулася зустріч Голови ФПУ Юрія Кулика з головою Львівської ОДА Віктором Шемчуком, на якій обговорювалися питання співпраці профспілок і місцевої влади в області. Вели мову про ефективність роботи Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності на місцевому рівні, поновлення виплат Державною казначейською службою у Львівській області за лікарня-

ними листками, подальший соціально-економічний розвиток промислових центрів – Дрогобича та Борислава, формуванням обласного бюджету на наступний рік. Юрій Кулик звернув увагу керівника виконавчої влади краю на питання погашення заборгованості з виплати заробітної плати в області й закликав використати авторитет місцевої влади та жити всіх необхідних і законних заходів для подолання цього явища. Голова ФПУ особливу увагу акцентував на важливості виконання Територіальної угоди та необхідності

Голова Львівської ОДА і Голова ФПУ також обговорили питання відновлення у Львові навчання для фахівців у галузі охорони праці.

КРУГЛИЙ СТІЛ

«БЕЗПЕКА ПРАЦІ: НАВАНТАЖЕННЯ НА БІЗНЕС ЧИ ФАКТОР ЗРОСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ?»

24 вересня у Будинку спілок відбувся круглий стіл «Безпека праці: навантаження на бізнес чи фактор зростання української економіки?». Організатори цього заходу – Федерація профспілок України, редакції журналів «Охорона праці» і «Промислова безпека» мали на меті провести оцінку стану фінансування питання організації охорони праці, а також напрацювати спільні рекомендації для досягнення позитивних результатів у економічній діяльності підприємств за рахунок належної організації охорони праці, запобігання промисловим аваріям, виробничому травматизму та професійним захворюванням.

У заході взяли участь представники органів законодавчої, виконавчої влади, прокуратури, МОП, наукових установ, профспілок, роботодавців, інших громадських організацій, окремих підприємств, ЗМІ. Учасники круглого столу у своїх виступах, зокрема, зазначили, що керівництво українських підприємств здебільшого недооцінює питання економіки охорони праці. Безпека праці часто усвідомлюється, як певна «витратна діяльність», яка не дає прибутку. Тож не всі власники та їхні представники займаються питаннями захисту свого бізнесу від можливих економічних втрат у разі аварій, нещасних випадків і профзахворювань. Окрім страхових виплат постраждалим, які відшкодовують фонди соціального страхування, більшість нещасних випадків ще й спричиняють так звані приховані збитки, пов'язані з додатковими компенсаціями потерпілим, відшкодуванням моральних збитків, збитків від аварій, вимушених простоях виробництва, необхідністю перепідготовки персоналу, штрафних санкцій за зрив постачання товарів та послуг тощо. Такі збитки у 4–5 разів перевищують прями втрати. У цій ситуації, на думку експертів, слід переходити від реагування на факт настання нещасних випадків, аварій на виробництвах та ліквідації їх наслідків до більш

ефективної системи запобігання виникненню та зниженню ризиків небезпек на робочому місці, загрози життю або здоров'ю працюючих. На жаль, нині керівник не шукає шляхів розв'язання проблем, пов'язаних зі створенням здорових і безпечних умов праці на виробництві, бо не бачить у цьому економічної вигоди. Він розраховує, що всі втрати, пов'язані з виплатами у разі ушкодження здоров'я працівників на виробництві або у разі їхньої смерті, компенсує Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань. Експерти також звернули увагу на те, що обсяги єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежать тільки від виду економічної діяльності підприємства і зовсім не від створення чи не створення безпечних умов праці. Учасники дійшли спільної думки про нагальну потребу розроблення дієвих механізмів щодо економічної мотивації бізнесу до створення на підприємствах належних безпечних умов праці. Світовий досвід переконливо доводить: проблема у сфері застосування найманої праці, створення належних, здорових і безпечних умов праці успішно вирішуються там, де реалізуються економічні важелі управління охороною праці. Докладно про це читайте у наступному номері «ПВ».

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Зі вступним словом до учасників круглого столу звернувся заступник Голови ФПУ Сергій Українець.

Він зазначив, що цей захід проводиться в рамках соціального діалогу, який ведеться в нашій країні на конструктивному рівні.

Промовець нагадав, що 16 вересня ц. р. відбулося засідання Національної тристоронньої соціально-економічної ради – вищого органу в системі соціального діалогу, на якому було ґрунтовно обговорено питання безпеки праці як фактора збереження трудового потенціалу країни за рахунок зниження виробничого травматизму та професійних захворювань. Ухвалено розгорнуте рішення Нацради, яке містить конкретні рекомендації Уряду України.

Доповідач наголосив, що неналежне ставлення багатьох роботодавців до виконання свого обов'язку створювати здорові та безпечні умови праці не лише призводить до каліцтва й загибелі працівників, а й завдає шкоди здоров'ю інших працівників, підірвавши якість усього трудового потенціалу країни та потенційні можливості економічного розвитку вітчизняних підприємств.

Лише 2012 року на роботі загинуло понад 1200 працівників, виявлено 5500 професійних захворювань, 12 500 працівників дістали інвалідність. Загалом із 2000 року на підприємствах України під час роботи померла понад 21 тисяча працівників.

Основні причини – слабкий контроль менеджменту підприємств, недофінансування заходів з охорони праці, ліквідація промислової медицини на підприємствах, низька доступність медичної допомоги, слабе професійне здоров'я.

За оцінками міжнародних організацій, у середньому країни втрачають через виробничий травматизм і профзахворювання близько 4% ВВП. Для України це означає не менше 60 мільярдів гривень щороку.

Ще одним фактором економічних втрат є низька продуктивність праці, викликана ослабленням загальним і професійним здоров'ям працівників. Неможливість для більшості працюючих відновити свою фізичну працездатність через низький рівень оплати праці, перевтому, а також обмежену мож-

СЕРГІЙ УКРАЇНЕЦЬ: «ЗАОЩАДЖУВАТИ НА ОХОРОНІ ПРАЦІ НЕ ЛИШЕ НЕЗАКОННО, НЕГУМАННО, А Й НЕВИГІДНО»

ливість дістати кваліфіковану медичну допомогу спричиняє зростання кількості професійних захворювань, які виявляються завчасай на пізніх стадіях, коли людина практично змушена переходити на інвалідність, а працюючий інвалід не здатен забезпечити потрібну продуктивність праці.

До негативних факторів також віднесено неналежне проведення або ухилення від проведення атестації робочих місць, невжиття заходів щодо усунення виявлених

питань охорони праці – 20 тисяч фахівців на рік, які будуть надійними помічниками державних інспекторів.

У контексті виконання Програми заплановано заходи з підвищення престижності праці, розвитку медицини праці, відновлення медичних служб підприємств, запровадження паспорту здоров'я працівників промислових підприємств, розвивається система прогнозування безпеки праці, професійного травматизму і професій-

«Українська економіка і бізнес програють, якщо залишать таким, яким є зараз, ставлення до життя і здоров'я працівника, а також до перспектив відновлення вітчизняного трудового потенціалу».

шкідливих від здоров'я людини факторів, відсутність в багатьох підприємствах, у тому числі зі шкідливими умовами виробництва, медичних частин, санаторію-профілакторіїв.

Зазначено також, що профспілки та Держгірпромнагляд провели велику роботу для розроблення і ухвалення Загальнодержавної соціальної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014–2018 роки. Документ затверджено відповідним законом, підписаним Президентом України, що дає додаткові можливості вийти на якісно новий рівень цієї роботи. У програмі передбачені стабільні джерела її фінансування за рахунок Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві – у сумі 120 мільярдів п'яти років, а також 100 мільярдів спрямовано із Державного бюджету.

На виконання Програми вже зараз триває робота щодо організації масового навчання представників підприємств, профспілок та органів місцевого самоврядування з

них захворювань за результатами атестації робочих місць тощо.

На думку профспілок, для успішної реалізації Програми поліпшення безпеки праці вкрай необхідна консолідація сил роботодавців, профспілок і представників державних органів, які відповідають за цю роботу. Вкрай важливе наукове підкріплення бачення шляхів виходу з цієї проблеми на основі неупередженого та об'єктивного аналізу ситуації, що склалася.

«Отже, охорона праці – це складова не тільки соціальна, а й економічна, – сказав на завершенні Сергій Українець, – це фактично один з елементів економічної політики держави. Саме тому ми разом з Держгірпромнаглядом та підтримки МОП координуємо свою роботу й намагаємося переконати бізнес у тому, що заощаджувати на охороні праці не лише незаконно, негуманно, а й не вигідно. Життя і здоров'я людини на виробництві має коштувати дорого, а до порушників мають застосовуватися жорсткі санкції. У цьому полягає позиція профспілок».

СПІВЧУТТЯ

Президія та виконавчий апарат ЦК Профспілки працівників АПК України либоко сумують і висловлюють щирі співчуття голові Дніпропетровської обласної організації профспілки працівників АПК Галині Миколаївні Смирній із приводу тяжкої втрати – смерті батька **Миколи Миколайовича**.

ОФІЦІЙНО

ЗВЕРНЕННЯ

ГОЛОВИ ФПУ ЮРІЯ МИКОЛАЙОВИЧА КУЛИКА З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ ТА ДНЯ ВЕТЕРАНА

У всьому світі 1 жовтня відзначається Міжнародний день людей похилого віку. Україна підтримала ініціативу міжнародного співтовариства і з 1991 року щорічно відзначає це свято.

Цей день – не лише можливість нагадати органам державної влади та громадським інституціям про людський обов'язок бути турботливими й милосердними до найповажнішої частини суспільства. Це також привід до роздумів щодо подальшої долі людства, його культури, взаємозв'язку поколінь.

У цей день проводяться активні дії, спрямовані на захист прав та інтересів людей похилого віку, створення для них належних умов життя та відпочинку.

Ми мало замислюємося над тим, хто ж такі «особи похилого віку», чим маємо їм завдячувати. А саме вони у години лихоліття захищали Батьківщину, завдяки їхній невтомній праці збудовано й збережено все, чим пишається сучасна Україна.

Повага до старших поколінь є одним з основних принципів будь-якої розвиненої та цивілізованої держави.

Федерація профспілок України послідовно захищає права та інтереси людей похилого віку щодо забезпечення соціальних гарантій, підвищення якості їхнього соціального обслуговування. Профспілкові організації всіх рівнів беруть активну участь у вирішенні повсякденних турбот цих громадян. Генеральною, галузевими та регіональними угодами, колективними договорами передбачені конкретні положення щодо їхнього соціального захисту.

Закликаємо членські організації ФПУ взяти активну участь в організації та проведенні заходів у рамках Міжнародного дня людей похилого віку та Дня ветерана. Стати ініціаторами проведення спільних заходів із місцевими органами влади й середками Організації ветеранів України, спрямованих на вирішення нагальних проблем людей похилого віку, ветеранів праці. Провести публічні заходи та урочистості щодо їхнього вшанування.

Ми звертаємося також до широкої громадськості з проханням звернути та зосередити увагу на сприянні у вирішенні проблем літнього покоління. Наше цивілізоване суспільство – це суспільство для всіх поколінь. Об'єднавши зусилля, ми цілком можемо забезпечити людям похилого віку творче довголіття, більш якісне та різноманітне життя, яке приносило б їм глибоке задоволення.

Бажаємо всім ветеранам здоров'я, добробуту, довгих років мирного життя, щастя та злагоди у родині, уваги й турботи від рідних та близьких! Схиляємо голову перед вашим ратним і трудовим подвигом. Зі святом вас!

НА ЧАСІ

СТАН ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВЕТЕРАНІВ ПРАЦІ

В Україні проживає 13,6 млн пенсіонерів, основна частина яких отримує пенсії відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Нині мінімальний розмір пенсії за віком, за наявності у жінок – 30 років, а у чоловіків – 35 років страхового стажу, встановлюється на рівні прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, який із 1 січня ц. р. становить 894 грн (з 1 грудня ц. р. – 949 грн). На жаль, середній розмір пенсії надзвичайно низький і на 1 червня 2013 року становив 1478 грн. При цьому майже 10 млн осіб отримують пенсію до 1500 грн.

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ ТА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ АПАРАТУ ФПУ

Причиною низького рівня пенсійного забезпечення насамперед є недостатність надходження коштів до Пенсійного фонду України. Для вирішення цієї проблеми необхідно вжити заходів щодо забезпечення реформування систем заробітної плати та її підвищення, забезпечення дієвих заходів з легалізації зайнятості та доходів, розширення зайнятості, запровадження спеціальних програм сприяння зайнятості молоді та осіб передпенсійного віку. Слід зазначити, що цього року вперше кількість платників єдиного соціального внеску (13,2 млн осіб) виявилася меншою за кількість пенсіонерів, що вкрай загострило ситуацію із фінансовим забезпеченням Пенсійного фонду.

Досі спостерігається великий розрив у розмірах пенсій, призначених у різні роки. Для врегулювання цієї проблеми з 1 липня 2013 року внесено зміни до частини другої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», якими змінено порядок щорічного підвищення пенсій. Відповідно до зазначених змін з 1 березня щорічно підвищуватиметься заробітна плата, з якої призначено (попередньо перераховано) пенсію, на коефіцієнт, який відповідно не менш як 20 відсотком показника зростання се-

редньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, порівняно з попереднім роком. При цьому розмір такого підвищення має бути не меншим за рівень інфляції.

У лютому ц. р. при Міністерстві соціальної політики створено Робочу групу, до складу якої ввійшли представники міністерств, відомств, профспілок і роботодавців, які напрацьовуватимуть пропозиції для удосконалення пенсійної системи.

ФПУ рекомендує вносити заходи щодо соціального захисту ветеранів до колективних договорів, галузевих і територіальних угод.

ФПУ запропоновано вирішити питання щодо звільнення солідарної системи від невласливих для неї виплат; удосконалення порядку обчислення страхового стажу і заробітку; збільшення розміру надбавки за понаднормовий стаж; удосконалення системи пільгового пенсійного забезпечення для осіб, які працюють у важких та шкідливих умовах праці; удосконалення порядку призначення і виплати пенсій за вислугу років; удосконалення норм щодо індексації та щорічного підвищення пенсій та багатьох інших.

Потрібно опрацювати питання щодо перерахунку пенсії працюю-

чим пенсіонерам у більш високих розмірах, ніж передбачено законодавством, позаяк нині пенсії за роботу після їх призначення перераховуються лише з додаванням стажу роботи і без урахування нових показників середньої заробітної плати. ФПУ запропонувала розглянути різні варіанти стимулювання пенсіонерів працювати після призначення пенсії, наприклад, шляхом застосування іншої величини середньої заробітної плати після призначення пенсії, підвищення

вартості кожного року роботи після призначення пенсії тощо.

Разом із тим ФПУ рекомендує вносити заходи щодо соціального захисту ветеранів до колективних договорів, галузевих і територіальних угод. Так, з огляду на низький рівень пенсій, для поліпшення матеріального стану колишніх працівників на багатьох підприємствах через колективні договори встановлюються різні додаткові пільги для ветеранів праці (разові виплати у зв'язку з виходом на пенсію, доплати до пенсії працівникам за тривалий час роботи на підприємстві), а також надаються різні соціальні послуги.

РОЗМОВА З ЮРІЄМ КУЛИКОМ, ГОЛОВОЮ ФПУ

– Юрію Миколайовичу, як піклується держава про людей похилого віку?

– Держава гарантує кожному ветерану праці та громадянину похилого віку належний рівень життя, надання різних видів допомоги, які передбачені Законом України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні». Проте, на жаль, нині норми закону мають переважно декларативний характер.

Надання пільг, компенсацій та інших гарантій таким категоріям осіб регулюється десятками базових законодавчих і нормативно-правових актів, проте гарантії в повному обсязі не виконуються через недостатнє фінансування з бюджету.

– Охарактеризуйте, будь-ласка, позицію профспілок щодо соціального захисту людей похилого віку, ветеранів.

– Федерація профспілок України постійно тримає на контролі питання соціального захисту ветеранів праці, зокрема щодо надання соціальних гарантій, соціального обслуговування тощо, та реагує на зміни, які відбуваються у цій сфері.

ФПУ співпрацює з комітетом Верховної Ради, від яких надходять законодавчі ініціативи народних депутатів, Кабінету Міністрів. СПО проводить ретельну експертизу проектів законодавчих актів і надсилає відповідні пропозиції для їх обговорення у Верховній Раді.

Профспілкові організації всіх рівнів беруть активну участь у вирішенні повсякденних проблем громадян похилого віку. У галузевих та територіальних угодах, колективних договорах передбачені конкретні положення щодо їхнього соціального захисту. Зокрема, це стосується надання матеріальної допомоги, доплати до пенсій, лікування та оздоровлення, вирішення побутових проблем, допомога у закупівлі сезонної сільськогосподарської продукції, надання транспортних послуг та ін.

Питання соціального захисту ветеранів передбачене і в Генуоді, одна із норм якої рекомендує під час укладення галузевих, територіальних угод і колективних договорів вносити в ці документи зобов'язання щодо соціального захисту ветеранів праці та людей літнього віку.

Окрім того, на підприємствах і в установах первинні профспілкові організації за участю ветеранських осередків проводять різноманітні заходи з нагоди свят, інших урочистостей. Також слід зазначити, що після виходу на пенсію значна кількість пенсіонерів залишається на обліку у відповідній первинці та бере активну участь у її діяльності.

– Юрію Миколайовичу, розкажіть про проблеми, котрі існують в аспекті захисту цієї верстви населення.

– За даними Держкомстату України, кожен п'ятий мешка-

держзамовлення для державних і казенних протезно-ортопедичних підприємств на виготовлення, постачання, ремонт технічних та інших засобів реабілітації інвалідів); щорічне санаторно-курортне оздоровлення інвалідів усіх категорій; збільшення видатків на забезпечення інвалідів спеціальним автотранспортом; забезпечення формування та впорядкування мережі установ і закладів для людей похилого віку й інвалідів, ветеранів тощо.

– Сьогодні триває робота з розроблення Концепції соціальної політики України до 2023 року. Профспілки долучилися до цього процесу?

– У рамках роботи у складі Науково-експертної ради, створеної при Мінсоцполітики, ФПУ стала активним учасником розроблення цієї Концепції.

У напрацьованих профспілкових пропозиціях наголошується, що участь України у міжнародних договорах зобов'язує встановити законодавчі

ції ветеранів України, відповідну діяльність налагоджено і на регіональному рівні між членськими організаціями ФПУ та осередками Організації ветеранів України.

Так, періодично проводяться спільні засідання, обговорюються питання соціального захисту ветеранів, перспективи його розвитку, а також напрацьовуються пропозиції щодо вирішення найбільш гострих проблем у цій сфері. Ці пропозиції надсилаються для вирішення державним органам.

Для посилення уваги до потреб осіб похилого віку Федерація бере участь у семінарах, дискусіях, конференціях, круглих столах, які проводять громадські ветеранські організації.

Федерація і Рада тісно співпрацюють у питанні законодавчого врегулювання проблем соціального захисту ветеранів війни, праці та інших категорій. Зокрема, проводиться спільна експертиза підготовлених державними органами проектів законодавчих актів.

– 1 жовтня – Міжнародний день людей похилого віку. Чи не оминуть увагою це свято профспілки?

– У зв'язку з відзначенням 1 жовтня Міжнародного дня людей похилого віку Федерація профспілок України спільно з Радою Організації ветеранів України беруть участь у заходах, спрямованих на забезпечення належного соціального захисту громадян похилого віку. Відбудеться міжобласний семінар «Соціальний діалог – запорука вирішення актуальних проблем ветеранів та всіх літніх людей», який має на меті удосконалення спільної роботи ветеранських організацій з органами влади, профспілками, роботодавцями і додаткових гарантій щодо соціального захисту ветеранів і всілякої допомоги для задоволення їхніх потреб, а також ствердження в державі та суспільстві шанобливого та гуманного ставлення до літніх людей.

Крім того, затверджено план профспілкових заходів ФПУ з нагоди Міжнародного дня людей похилого віку, Дня ветерана, згідно з яким передбачається вшанування ветеранів профспілкового та ветеранського руху.

Для посилення уваги до потреб осіб похилого віку ФПУ звернулася до членських організацій, територіальних і первинних організацій всеукраїнських профспілок із проханням взяти участь в організації та проведенні у вересні-жовтні 2013 року заходів у рамках Міжнародного дня людей похилого віку та Дня ветерана; ініціювати організацію та проведення спільних заходів з місцевими органами влади та осередками Організації ветеранів України; активно залучати представників бізнесу до вирішення питань людей похилого віку, ветеранів праці; організувати широкомасштабну інформаційно-роз'яснювальну роботу з нагоди свята тощо.

– Юрію Миколайовичу, чи співпрацює ФПУ з громадськими організаціями ветеранів?

– Слід зауважити, що одним з основних напрямів роботи Федерації профспілок України є соціальний захист осіб похилого віку – ветеранів війни, праці та інших категорій пенсіонерів. Для вирішення цих питань ФПУ впроваджує багатьох років співпрацює з Радою Організа-

нець – це особа похилого віку, шоста їх частина – самотні люди. Половині із самотніх людей потрібна допомога в повсякденному житті, надто сьогодні, коли для багатьох пенсіонерів основним джерелом існування є пенсія, розмір якої не забезпечує нормального життя. Понад 80% із них вимушені існувати нижче «межі бідності», отримуючи пенсії менше 1108 грн, що аж ніяк не може забезпечити достойної якості життя.

Чимало літніх людей в Україні страждають від незадовільних житлових умов. Однією з найбільш гострих проблем, що безпосередньо торкається всіх без винятку людей похилого віку, є недоступність медичного обслуговування. Загострюються проблеми із забезпеченням ветеранів ліками.

Упродовж багатьох років систематично зупиняються та обмежуються законами про держбюджет норми низки законів щодо надання пільг, компенсацій і гарантій ветеранам.

– Що роблять профспілки для вирішення проблеми обмеження пільг?

– ФПУ неодноразово зверталася до Верховної Ради України з проханням забезпечити дієвий контроль за виконанням чинного законодавства стосовно соціального захисту ветеранів, внести зміни до пенсійного законодавства для за-

безпечення належної диференціації розмірів пенсій залежно від тривалості стажу роботи та розміру отримуваної зарплати, усунути розрив у розмірах раніше й новопризначених пенсій, під час прийняття Закону України «Про Державний бюджет» не допускати обмеження пільг і державних гарантій ветеранам війни й забезпечити їх повне фінансування, створити належні умови для життєзабезпечення ветеранів і сприяти формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них.

– Чи є серед пропозицій профспілок до Держбюджету–2014 такі, що стосуються людей похилого віку?

– У пропозиціях до Держбюджету на 2014 рік профспілковою стороною наголошає передбачити кошти для фінансування у повному обсязі державних гарантій щодо надання соціальних пільг і компенсацій ветеранів війни, ветеранам праці, інвалідам усіх категорій, особам, що відносяться до жертв національних переслідувань, та іншим пільговикам; підвищення рівня соціального захисту малозабезпечених верств населення та надання соціальних послуг людям похилого віку, інвалідам; збільшення обсягу видатків на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів (зокрема фінансування в повному обсязі

гарантії та запровадити механізми реалізації основних соціальних прав людини.

Один із основних напрямів Концепції – створення фінансово стабільної, справедливої, зрозумілої та прозорої системи пенсійного забезпечення, яка гарантуватиме гідний рівень життя пенсіонерів.

Профспілкові пропозиції щодо розвитку системи соціальної підтримки орієнтовані на запровадження дієвого соціального захисту інвалідів, ветеранів, людей похилого віку та інших уразливих категорій населення на рівні світових соціальних стандартів. Важливо забезпечити стабільне та в повному обсязі фінансування державної соціальної допомоги, соціальних виплат і компенсацій, передбачених законодавством.

Нині вже розроблено базовий проект Концепції, зараз над ним працюють фахівці-практики. Після цього проект буде внесено на обговорення громадськості.

ВКЛОНІМОСЯ ВЕТЕРАНАМ

Згадати всіх!

Тетяна МОРГУН
спеціально для «ПВ»

Є в поета Роберта Рождественського сильна, глибока поема «Реквієм», присвячена загиблим на фронтах Великої Вітчизняної війни. Але слова з неї: «Вспомним всех поименно... это надо – живым!», гадаю, щонайбезпосередніше стосуються наших ветеранів. Профспілкових. Так, згадати всіх! По-іменню. Поки живі, поки ще з нами. Це необхідно їм як хвиля життєдайної сили. Це необхідно молодим спілчанам – щоби пам'ятали попередників, брали приклад з їхнього ентузіазму, чесності й самовідданості. Давно знаю нашого колегу, ветерана-профспіловця, радника Голови ФПУ з питань роботи з ветеранами **МИХАЙЛА ГНАТОВИЧА СЕЛІХОВА**. І скільки знаю, він постійно й активно опікується справами ветеранів профспілок. Багато друкується в профспілковій пресі – це або нарис про яскравого лідера профруху чи талановитого керівника, або спогади про друзів-побратимів, з якими разом «підіймали» українські профспілки на висоту устремлень та результатів, гідних поваги й наслідування. Й нині, напередодні Міжнародного дня людей похилого віку й Дня ветеранів праці, Михайло Селіхов знову із сердечною теплотою згадує десятки людей, своїх колег, кожен з яких зробив суттєвий внесок у національний профспілковий рух.

обов'язково їдуть разом з рідними й друзями на цвинтар, покладають квіти до могили. Приємно, що Федерація профспілок України багато робить задля полегшення життя літніх людей, завжди домагається включення до колективних договорів положень про захист і підтримку ветеранів. Це чудово, що центральна профспілкова газета тепло згадала профспіловців – Героїв Соціалістичної Праці, вітає немолодих ювілярів. І сумно, коли пише, що хтось пішов із життя. Переконали, що профспілкам, по всіх структурах, в жодному разі не можна полишати роботу з ветеранами – навпаки, розширювати її, вдосконалювати, прикрашати життя ветеранів морально й матеріально. До речі, старим людям, навіть дуже нужденним, багато й не треба: добре слово, скромна допомога, невелика увага – й вони відчуватимуть себе потрібними, згадуватимуть про це довго і з вдячністю.

Зрештою, як не сказати, що біля витоків сьогоденної Організації ветеранів України, яку очолює дуже поважна людина, народний депутат Петро Цибенко, стояли саме Укрпрофрада, відділ соціального страхування. 28 березня 1987 року тут, у нашому актовому залі, відбулася установча конференція, першим головою було обрано Героя Радянського Союзу Всеволода Івановича Клокова, колишнього партизана, підвизника. Наскільки тісно профспілки опікувалися ветеранами, свідчить хоча б той факт, що інструктора відділу соцстраху, Петра Юхимовича Репетовського, було майже на місяць звільнено від основних обов'язків: він займався виключно справами пенсіонерів і ветеранів. Працювала на запрошення в Організації ветеранів України й Віра Іванівна Сиволоб, яка свого часу була першим заступником В. О. Сологуба. Поступово створювалися первинні, районні, регіональні, обласні, міські організації ветеранів.

Профспілки ніколи не стояли осторонь такої важливої справи, як робота з людьми похилого віку – трудівниками, які мали колосальний досвід і великий авторитет у колективах. Десятиріччями у профспілках працювали громадські структури, котрі щиро опікувалися. Колись я працював на заводі, й ми, молоді хлопці, навіть із заздністю дивилися, як ушановували ветеранів. Уявіть собі: повний зал людей, грає духовий оркестр, а на сцені, в м'якому кріслі, – ветеран, якого всі, включно з піонерками, прийшли привітати. Дарують квіти, фотографують, кажуть добрі слова. А потім це крісло ветеранові дарують – для заслуженого відпочинку вдома. Символічно й, звісно ж, запам'ятовується.

Отже, увага до ветеранів була окремим напрямом роботи профспілок. Від первинних організацій – до центральних апаратів! Між іншим, то були не найгірші роки стосовно соціального захисту людей – про це дбали й профспілки, і держава. Пригадую, на зорі моєї роботи у Фонді соціального страхування, у 1980-ті роки, до нас приїхала делегація з Італії, представники Профспілки пенсіонерів і ветеранів на чолі із своїм генеральним секретарем Альбертою Погані. Тоді це була чи не єдина така профспілка в світі. Ми розповіли зарубіжним колегам, як працюємо, повезли до наших санаторіїв-профілакторіїв, до будинків престарілих. Італійці були в захваті, навіть попроси-

ли підготувати для них касету з відповідним сюжетом. А незабаром запитали до себе. Мене було включено до складу української делегації, і я мав змогу переконатися, що в нас робота з ветеранами набагато краща!

У ті часи профспілки надавали практично безплатні путівки до санаторіїв та пансіонатів, туристичних баз, профспілковим коштом працівники вирушали в турпоїздки по Союзу й за кордон. І, ясна річ, люди були задоволені, працювали, як-то кажуть, з настроєм! До слова, колись не ритуальні служби, а саме профспілки опікувалися й похованням, проваджали в останню путь... А нині літні люди, котрі віддали своє життя країні, стали найбільш уразливою, незахищеною категорією громадян, без належних пенсій, медичного обслуговування. Ось хто дійсно й особ-

ливо потребує уваги й допомоги, надто самотні старенькі! Розраховувати вони можуть передусім на профспілки. Бо на кого ж іще сподіватись?

Мені й самому вже багато років, тому хотів би згадати видатних, відзначених нагородами, яскравих людей, з якими пощастило працювати. Приміром, Віктор Миколайович Жихарев – легендарна особистість, колишній завідувач виробничого відділу Укрпрофради; Георгій Васильович Лесенко, учасник війни, науковець, по його роботі вчилися методиці охорони праці; як не назвати таких корифеїв, як Віра Іванівна Сиволоб, Віра Антонівна Моцак, Валерій Дмитрович Арбузов, Василь Михайлович Ткаченко, Володимир Васильович Горбунов, Леонід Семенович Сачков, Василь Ілліч Чередиченко, Анастолій

Григорович Король, Микола Остапович Кравчук, Владислав Юхимович Мельников, В'ячеслав Миколайович Петров... А ще – Баранський, Запольський, Клопов, Заброда...

А ще хотілося б згадати тих, хто пішов із життя: Василь Костянтинович Клименко, Віталій Олексійович Сологуб, якого називали господарем Будинку спілок; Іван Іванович Гладкий, Герой Соціалістичної Праці, секретар Укрпрофради, він потім став міністром праці СРСР! Василь Іванович Бутенко, Анастолій Сидорович Пожидаєв, Олексій Петрович Катеринчук, Олександр Васильович Сфименко, Людмила Карпівна Шендрік, Володимир Васильович Кулик, Таміла Лаврентіївна Казаріна, Володимир Петрович Самодрін, Геннадій Іванович Гапоненко, Михайло Іванович Шевель, Тихон Никанорович Кравчук (героїчна людина, хлопчиком під час війни був зв'язником у партизанському загоні), Михайло Миколайович Полешко, Іван Григорович Шалковський, Віктор Миколайович Мешков, Володимир Панасович Івлев, Володимир Кузьмович Чепур, Ігор Петрович Чумаченко, Олексій Григорович Гудим, Лілія Андріївна Чайка...

Відрядно й далекоглядно, що сьогоденні керівництво ФПУ на чолі з Юрієм Миколайовичем Куликом пам'ятає, хто їхні професійні «батьки». Знаю, що в день народження Віталія Олексійовича Сологуба і в день його смерті невеличка профспілкова делегація, передусім Юрій Миколайович, який багато років працював помічником Віталія Сологуба,

Михайло Селіхов зі своїм учителем і наставником Віталієм Сологубом, колишнім головою Укрпрофради. Липень 1998 р.

«Мрія», що стала сенсом життя

СОФІЯ ІВАНІВНА ДЕВ'ЯТОВА народилася 20 липня 1932 року в селі Савинці Ярмолинського району Хмельницької області. 1978 року закінчила Вищу школу профспілок у Москві. У 1951–1989 роках – облплатильниця, майстер, старший майстер, наладчиця заводу «Укркабель». Депутат Київської міської ради (1967–1973), Шевченківської районної ради в м. Києві (1960–1964).

Делегат 25-го з'їзду КПРС, 12–14-го з'їздів профспілок СРСР, Всесвітнього конгресу жінок (1982). Член міськпромради, міському партії, секретар цехової парторганізації впродовж багатьох років.

1966 року за успішне виконання семирічного плану, досягнення високих показників, виявленню трудової доблесті їй присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці з врученням ордена Леніна і золотої медалі «Серп і Молот».

Нагороджена орденом Леніна (1966), орденом Трудового Червоного Прапора (1975), орденом Княгині Ольги (2005), медалями, Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1981), Почесною грамотою Президії Верховної Ради СРСР (1966), має почесний титул «Українська мадонна» та є переможницею конкурсу «Киянка року–2011».

Із 1990 року – керівник та солістка народного ансамблю «Мрія» – переможця багатьох конкурсів. Багаторазово відзначена дипломами та подяками за активну участь у творчому житті, збереження традицій аматорського мистецтва.

Якось, повернувшись додому після тризмінної роботи, лягла відпочити. Розбудив дзвінок та грукіт у двері. Директор заводу і секретар парторганізації, сміючись, повідомили: «Ну що, скажемо відряду: тобі присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці».

А далі роботи додалося втричі – зустрічі, засідання, виступи з високих трибун, до яких потрібно готуватися, інтерв'ю, партійна й профспілкова діяльність. Якось у Москві після чергового засідання гостей повезли в ресторан. У залі, як і належить, гриміла музика. Софія Іванівна не витримала, узяла мікрофон. Заспівала популярну тоді «Ромашки спрягалися» (до речі, її найулюбленішу й донині). І зал, і музиканти влаштували овацію...

1989 року Софія Іванівна вийшла на пенсію та без діла сиділа недовго. В інституті геронтології, де лікувалася разом із чоловіком, зустріла давню знайому. Вона, знаючи про чудові вокальні таланти подружжя, умовила виступити перед лікарями та пацієнтами. Три концерти відбулися «на ура». Незабаром їх запросили взяти участь у конкурсі «Співуча родина», де перемогли несподівано для самих себе. «Ви не повірите, – розповідає Софія Іванівна, – часом серце прихопить, тиск підніметься, тож який концерт? Але поспіваємо – дивись, і без ліків обійдеться».

Тож самодіяльні артисти вирішили продовжити концертну діяльність. До Дев'ятових при-

єдналися й інші ветерани. Виступають в санаторіях, будинку відпочинку, госпітальях, на літніх естрадах, районних сходах. Концерти «Мрії» адресовані переважно літнім людям, проте приходять і молоді. Слухають, дивляться, заряджаються енергією й оптимізмом юних душою ветеранів.

Про велику популярність «Мрії» свідчать численні схвалені записи шанувальників у «Книзі відгуків», яку веде Софія Іванівна. Але, на лихо, дніми забула її на лавці біля будинку, очікуючи на автомобіль, що відвезив на концерт. Згадала про «Книгу», від'їхавши вже далеко. І коли почали шукати, її не залишилося й сліду.

Ансамблю виповнилося 23 роки. За цей час відбулися понад тисячу концертів. У репертуарі – українські та російські народні і сучасні пісні, романси, танцювальні номери, гуморески. Особливе місце належить пісням військової тематики, що хвилюють і виконавців, і слухачів старшого покоління. І хоча середній вік музикантів уже перетнув сьомий десяток, вони сповнені сил, ентузіазму й мають великі творчі плани. Вони несуть світло, радість, зігрівають теплом серця глядачів.

«Мрія» брала участь і перемогла в конкурсі «Талант твої, Україно», носить почесне звання «народного» з врученням диплому. А скільки має подяк і грамот від органів влади різних рівнів і громадських організацій – важко й порахувати, адже їх більше сотні.

Для Софії Дев'ятової сходження на вершини слави почалося 1951 року, коли вона вперше переступила поріг відомого київського заводу «Укркабель». Вона завзято почала опановувати складне ремесло обплітання кабелів бавовняни-

ми нитками. Для різних видів дротів необхідна була певна пряжа, тому за одну зміну доводилося міняти на верстатах до 550 шпуль – велетенських бобін. Робота не з легких. Від пряжі, просякнutoї їдким антистатиком, пекло руки, дерло в горлі. Ноги гули від втоми, та Софія

Іванівна не давала собі послаблень. Важка праця стала звичною. Замість належних 20 верстатів обслуговувала 25. Особисту семирічку виконала за 5 років. Досвідом охоче ділилася з колегами, допомагала молодим. І навіть була визнана кращим наставником Києва.

Володимир Горецький: «Робота техінспекції праці профспілок була спрямована насамперед на захист постраждалих»

Пропрацював я в технічній інспекції праці профспілок України 33 роки. Пройшов шлях від рядового технічного інспектора праці Профспілки працівників паперової та деревообробної промисловості України до завідувача відділу охорони праці Укрпрофради, Федерації незалежних профспілок, а потім керівника управління охорони праці та здоров'я Федерації профспілок України. Я зовсім не шкодую за жодним днем роботи в профспілках і пишаюся тим, що діяльність технічної інспекції праці була дійсно спрямована насамперед на захист постраждалих на виробництві.

Коли я починав працювати, в Україні фіксувалося майже 4 тис. смертельних випадків. Через упровадження низки додаткових профілактичних заходів нам удалося довести цей показник до 1800 випадків.

Саме з ініціативи профспілок запроваджувалися вимоги, згідно з якими охо-

роною праці повинні були займатися всі: від бригадира та майстра до міністра. Активно діяла схема оперативного контролю за охороною праці, яку затвердив уряд. На кожного заступника міністра, який відповідав за певний напрям роботи, було покладено цілий комплекс обов'язків з безпеки праці на виробництві. І все це виконувалося.

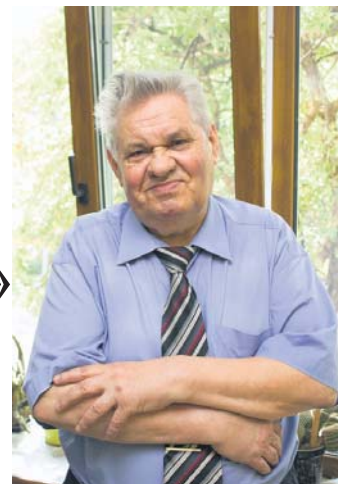
Більше того, профспілки весь час наполягали на тому, щоб технічна інспекція праці підвищувала власний професійний рівень. З цією метою проводилися загальнодержавні публіканські наради та кушові семінари.

Профспілки здійснювали багато профілактичних заходів з охорони праці: зокрема, було введено оперативний контроль у галузях народного господарства, який працював і приносив свої результати. Вивчався та запроваджувався передовий досвід безпечної праці у виробничих бригадах.

Аналіз виробничого травматизму, який проводила техінспекція праці, висвітлював дійсну ситуацію, яка існувала. Враховувалися конструктивні недоліки на виробництві, які обов'язково усувалися. На цій підставі планувалися заходи щодо запобігання виробничому травматизму. І від цього отримували користь як працівники, так і підприємства.

Хочу зазначити увагу на тому, що нинішнім профспілкам необхідно протидіяти звинуваченням потерпілих у нещасних випадках. Саме це якраз і сприяє профілактичній роботі. Адже звинувачення потерпілого чи загиблого – остання справа.

Сьогодні я з острахом спостерігаю тривожну ситуацію із смертельними випадками на виробництві, дуже багато яких приховуються від обліку. Та, на жаль, ніхто не звертає уваги на те, що майже скрізь люди працюють на заста-

рлішому обладнанні, в пристосованих приміщеннях та шкідливих умовах.

Дуже хочеться, щоб упроваджувалася практика розгляду причин та обставин всіх нещасних випадків на засіданнях профспілкових органів, де їм надавалася б відповідна оцінка. Це і буде захистом працівників, профілактикою виробничого травматизму та професійних захворювань. Сподіваюся, що такі часи скоро настануть.

Сторінку підготували
Олена ОВЕРЧУК, Тетяна РУБАН
«ПВ»
Фото Кирила ЛАТИШЕВА

**Раїса
Чирва**

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Шістдесят з плюсом

У перший день жовтня в усьому світі вшановують людей літнього віку. Цього дня зазвичай ведуть мову не лише про допомогу людям пенсійного віку та захист їхніх прав, а й про роль молодого покоління у цьому питанні. Цей день – не лише можливість нагадати всім про людський обов'язок бути турботливими й милосердними до найповажнішої частини суспільства. Це також привід замислитися про подальшу долю людства, його культуру, взаємозв'язок поколінь. Бо в усі часи актуальним лишається принцип: як ми опікуємося (або не опікуємося) нашими дідусями й бабусями, батьками та матерями, так завтра наші діти й онуки поставляться до нас. Тож є нагода поговорити не про минуле, а про майбутнє нації.

СВЯТО ДЛЯ КОЖНОГО П'ЯТОГО

За міжнародною класифікацією, особою похилого віку вважається той, хто досягнув 65 років. Таких у світі нині – понад 629 мільйонів, тобто майже кожний десятий на Землі. За прогнозами експертів, до 2050 року їх кількість у багатьох розвинених країнах збільшиться вдвічі, а загальна чисельність становитиме два мільярди осіб.

Така демографічна ситуація, за якої населення планети швидко старіє, не може не викликати занепокоєння міжнародної спільноти. Аби тримати цю проблему під постійним контролем, Генеральна Асамблея ООН 14 грудня 1990 року постановила відзначати 1 жовтня Міжнародний день осіб похилого віку. Цього дня світ говорить про захист інтересів людей похилого віку, створення для них прийнятних умов життя, про невирішені проблеми у цій сфері тощо.

Говоритимуть про це і в Україні. Адже ситуація у нашій державі невтішна. За да-

Україна належить до «найстаріших» країн світу. З 2008 року кількість людей категорії «60 років і більше» збільшилася на майже 250 тис. осіб і становить 9 млн 618 тис. осіб. А це більш як 20% усього населення України.

ними Держкомстату України, кожен п'ятий мешканець – це особа похилого віку, а кожен шостий із них – самотній. Багато хто потребує допомоги в повсякденному житті, надто нині, коли для багатьох пенсіонерів основним джерелом існування є пенсія, розмір якої не забезпечує нормального життя. Відтак понад 80% із них перебувають за «межею бідності», отримуючи менше 915 гривень. Як їм за ці гроші оплатити комунальні послуги, придбати необхідні ліки та їжу тощо?

Чимало літніх людей в Україні проживають у незадовільних житлових умовах. Болочою і поки що невирішеною проблемою усіх без винятку людей похилого віку є недоступність відповідного медичного обслуговування. Попри конституційні норми, безплатна медична допомога лишилася фактично на папері. Ціни на ліки швидко зростають й практично недоступні для тих, хто має малі доходи, тобто для переважної більшості пенсіонерів.

Живеться їм непросто. Та вони терплячі. Нарікають не на мізерні пенсії чи високі ціни. Навіть не на хвороби. Їх найбільше гнітить самотність, байдужість дітей та онуків. Від цього ние серце, болить душа. Від цієї недуги жодні пігулки не допомагають.

Їм бракує нашої уваги. Вони мріють, аби їхнім виробничим і творчим потенціалом не нехтували. Аби психологічна межа старості не здавалася жахливою і невідворотною. Літні люди прагнуть бути корисними й потрібними.

Свою потрібність вони підтверджують економічними розрахунками: працюючі пенсіонери – як платники податків – зменшують тягар соціальних витрат, що через низьку народжуваність важким тягарем лягає на плечі молодших поколінь.

Тим, кому шістдесят з плюсом – більше чи менше, хочеться стати у пригоді молодшим. Легендарний диригент Павло Муравський, у якого плюс після шістдесяти становить майже три десятки літ, якось в одному із інтерв'ю дав пораду літнім людям: «Мені 97 років, пішов 98-й, а ви йдіть за мною. Я зупинюся. Почекаю вас. А потім підемо разом».

ТУРБОТА ЗА ПАСПОРТОМ

Так сталося, що 1 жовтня разом із літніми людьми ми вшануємо і ветеранів війни та праці. Варто пригадати обіцянку міністра соціальної політики Наталії Королєвської, яка заявила про намір уряду створити Паспорт соціальних потреб ветерана. За її словами, такий документ «міститиме вичерпну інформацію щодо кожного ветерана – від місця проживання до індивідуальних потреб, як-от матеріальна допомога та соціальні послуги». Окрім того, паспорт урахувуватиме всі види матеріальної підтримки для кожного ветерана, а головне – визначатиме відповідальних за їх надання. Таким чином, заповнила міністр, «кожен ветеран відчужує індивідуальну турботу та піклування».

Народний депутат від Партії регіонів Владислав Лук'янов в одному з інтерв'ю заявив, що його фракція готова підтримати будь-який нагальний для ветеранів війни законопроект. На його переконання, борг потрібно віддавати, хоч із запізненням. Адже сивочолих людей стає все менше й менше серед нас.

Паспорт соціальних потреб – це добре, стверджують ветерани. Але не завжди те, що написано на папері, втілюється в життя. Іноді добрі наміри залишаються лише задумами.

Більшість пенсіонерів України (46%) зазвичай свій вільний час проводить перед екранами телевізорів. Книжкам віддають перевагу 13%, на дачних ділянках працюють 12%, з друзями та родичами спілкуються відповідно 8% і 3%. Менш як 1% пенсіонерів займаються спортом і подорожують.

Окрім «паспортної» ініціативи уряду, нині у Верховній Раді зареєстровано кілька законопроектів, які мають на меті забезпечити ветеранам комфортні умови життя

кишені. У метро, коли роздратований молодик, не добираючи слів, дає настанови подружній парі, якій під вісімдесят: «Куди вас несе у годину пік? Розум вам потьмарився чи як? Люди ж на роботу їдуть...». І ніхто не зважається адекватно відреагувати на репліку. А молодий чоловік, який поспішає на роботу, навіть не замислюється, що ці двоє, можливо, їдуть у поліклініку, аби поліпшити своє здоров'я. Бо своє відпрацювали. А винні тільки в тому, що не віджили.

Директор Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. Птухи Елла Лібанова стверджує, що процес старіння в Україні, як і в інших країнах Європи, неминуче й стрімко розвиватиметься. За таких умов суспільство зобов'язане перейматися проблемами людей похилого віку. Тож, за словами пані Лібанової, або ми вирішуємо питання задоволеності життям своїх громадян, або ми заціклюємося на тому, як зменшити соціальні витрати на утримання літніх людей. До слова, тільки третина жінок похилого віку повністю або частково задоволена своєю життям. Серед чоловіків – відсоток іще менший. В Україні на соціальні трансферти, пов'язані зі старістю, спрямовується 67% усього обсягу соціальних витрат. Натомість у країнах ЄС – 39%.

Як із двох варіантів обрати один, що забезпечити комфортні умови на планеті Старість, мабуть, достеменно не знає ніхто. Але те, що держава, суспільство загалом мають дбати про літніх людей, обговоренню не підлягає. У всі часи найважливіші питання чи то побутового, чи то глобального характеру завжди вирішували за участі старшого покоління громадян. Може, не завжди така життєвська наука сприймається легко, але вона конче потрібна. Літні люди прожили життя, їхній досвід безцінний. Не випадково у багатьох цивілізованих країнах на державному рівні діє Інститут ради старійшин.

Якщо ми справді прагнемо до Європи, не зайве запозичити позитивний досвід у ставленні до людей похилого віку. Адже після завершення трудового стажу європейські пенсіонери залюбки подорожують світом, відпочивають на кращих курортах і впевнені у дні завтрашньому, а відтак і в тому, що життя на планеті Старість триває. І воно може бути цікавим, корисним і довгим.

Голова ради Організації ветеранів України Петро Цибенко переконаний, що в Україні за останні роки створено одну з найдосконаліших законодавчих баз у сфері соціального захисту ветеранів. На пострадянському просторі – однозначно. Він знає, про що каже, адже впродовж двох парламентських скликань очолював профільний Комітет Верховної Ради. Йому відомі всі аналогічні закони, що діють у Росії, Білорусі та інших країнах-сусідах. Однак засмучує те, як стверджує пан Цибенко, що крім цієї найдосконалішої бази існує ще й вертикаль тотального ігнорування законів у сфері соціального захисту ветеранів. І це, на його думку, найбільша проблема. І наводить приклад: щороку до Дня Перемоги ветеранам передбачена одноразова виплата залежно від категорії. Так-от, минулого року представники найповажнішої та найбільш захищеної категорії отримали по одній тисячі гривень. Натомість за законом мали

б отримати близько восьми тисяч, тобто десять мінімальних пенсій, як це прописано у відповідному законі.

«Попри те, що джерела підтримки ветеранів Великої Вітчизняної війни нечітко визначені, на це треба залощувати очі й будь-яким шляхом шукати кошти на те, аби не тільки розмовами, а й реальними діями віддати шану цим людям», – зазначив очільник ветеранської організації.

На превеликий жаль, ветерани та допомога їм у нашій країні стали засобом маніпулювання. От і нині чимало літніх людей сумніваються, чи «паспорти ветеранів» не чергова вигадка політиків. Гроші виділять, політики зароблять на цьому дивіденди, а ветерани або зовсім нічого не отримують, або якісь жалюгідні копійки.

На такі думки ветеранів наштовхує практика, коли якась організація проводить захід, а потім за спонсорські гроші видає продуктові пакети з печивом і гречкою. «Якщо вже даруєте, то наповніть цей

пакет до краю, аби онуки не змогли донести. А гречку з давнім терміном споживання залиште собі. Бо якось не солідно, не по-нашому. Одним словом, образливо й боляче», – каже ветеран війни з Донеччини Павло Сидорович Грех.

ЧИ Є ЖИТТЯ НА ПЛАНЕТІ СТАРІСТЬ?

Коли молоде покоління переймається пошуками хліба насущного для себе і своєї сім'ї, виживанням в умовах економічної кризи і кар'єрою, ставлення до старшого покоління іноді зводиться, хоч як боляче це констатувати, до обтяжливого усвідомлення якогось тягаря. Приклади цього ми бачимо повсюдно і щодня: у транспорті, де хам-водій виганяє з маршрутки пенсіонера-пільговика і юрба байдуже мовчить. У супермаркеті, де бабуся перераховує копійки в гаманці, розмірковуючи, що їй по

1 ЖОВТНЯ – ПОДІЯ ДЛЯ ВСЬОГО СВІТУ

14 грудня 1990 року Генеральна Асамблея ООН постановила вважати 1 жовтня Міжнародним днем людей похилого віку (International Day of Older Persons). Спершу День людей похилого віку почали відзначати в Європі, згодом – в Америці, а наприкінці 90-х років до акції приєднався практично увесь світ. У різних країнах цей день відзначають по-своєму.

Зазвичай у перший день жовтня відбуваються грандіозні фестивали, організовані на захист прав літніх людей, конференції та конгреси, де обговорюють права ветеранів, їхню роль у розбудові суспільства. Громадські організації влаштовують різноманітні благодійні акції.

Напередодні події всесвітнього масштабу оприлюднено виступ Генерального секретаря ООН. У ньому йдеться про

те, що в Міжнародний день людей похилого віку ООН закликає уряди, приватний сектор, організації громадянського суспільства і всіх людей планети зосередити увагу на створенні товариства для всіх вікових груп, як це передбачено в Мадридському плані дій з проблем старіння і відповідно до цілей у галузі розвитку, сформульованих у Декларації тисячоліття, а також більш масштабни-

ми глобальними цілями в галузі розвитку. Спільними зусиллями країни мають забезпечити, аби люди не тільки жили довше, а й щоб їхнє життя було більш якісним, різноманітним, повноцінним, а головне – приносило задоволення. Цей день традиційно відзначають у Росії, Азербайджані, Білорусі, Латвії, Молдові. Тож і Україна не має пасти задніх. До цього дня ретель-

но готуються благодійні та громадські організації. День людей похилого віку з розмахом святкують у скандинавських країнах. Так, у теле- та радіопрограмах намагаються урахувати всі смаки людей похилого віку, а перші випуски новин неодмінно починаються з розповіді про ту чи ту родину, яка в любові й злагоді прожила п'ятдесят і більше років. В Японії День шанування

літніх людей от уже кілька років відзначають у третій понеділок вересня. У цій країні найбільше довгожителів. Шану до людей літнього віку японці культивують мало не з пелюшок.

СХІД: ЄДИНИЙ ПЛАН ДІЙ ДЛЯ АРАБСЬКИХ КРАЇН

Регіональна конференція країн арабського світу Міжнародної федерації транспортників завершилася прийняттям єдиного плану дій, спрямованих на зміцнення профспілок та їхніх прав у всьому регіоні.

На цій наважливій конференції, що проходила в місті Аммані, Йорданія, зібралися представники профспілок регіону, котрі протягом п'яти днів вели активні дебати, займалися збором інформації та пла-

нуванням. Вони обговорили питання організаційної роботи, залучення до членства працюючої молоді та жінок, прав людини та профспілок. Крім того, була одностайно підтримана ініціатива Міжна-

родної федерації транспортників із надання постійної допомоги трудящим Палестини в їхніх зусиллях щодо зміцнення профспілок. Особливість цьогорічної конференції – запрова-

дження нового динамічного сайту, який дозволив учасникам заходу і тим, хто не зміг бути на ньому присутнім, стежити за подіями, брати участь у дискусіях і обмінюватися думками.

РОСІЯ

ПІТЕРСЬКІ МЕДИКИ СТВОРИЛИ ПЕРВИНКУ

У Санкт-Петербурзі відбулися установчі збори первинки незалежної профспілки медичних працівників «Дія». Головою профспілкової організації обраний аспірант одного з медичних вишів міста Ігор Малахов, який має досвід громадської діяльності.

Учасники зібрання прийняли рішення стосовно стратегії роботи профорганізації на найближчі роки. Первинка вирішила зосередитися на вимогах щодо виконання владою регіону указу президента РФ і «дорожньої карти» уряду про підвищення зарплат медпрацівникам. На першому етапі роботи заплановані моніторинг конкретних зарплат медичних працівників і підготовка офіційних звернень-скаргов для

вирішення проблемних питань. Як заявляють представники новоствореної профорганізації, через нечисленність профактиву, що представлений працівниками різних установ, вирішено поки не створювати організації на рівні окремих лікарень, а утворити загальну первинку м. Санкт-Петербурга. До її лав сьогодні може вступити будь-який лікар, фельдшер, медсестра, де б вони не працювали.

КОРОТКО

ФРАНЦІЯ | Сотні тисяч трудящих взяли участь в акціях протесту, організованих найбільшими профспілками країни на знак протесту проти реформи пенсійної системи. Причина масового невдоволення – внесення урядом на обговорення до парламенту законопроект, який передбачає збільшення тривалості періоду виплат пенсійних відрахувань, а також низку інших змін.

ПОЛЬЩА | У Варшаві відбулася чотириденна акція протесту, яку організували найбільші профспілкові об'єднання країни: Всепольська угода профспілок, незалежна самоврядна профспілка «Солідарність», Форум профспілок та ін. Невдоволення поляків викликають недавнє підвищення пенсійного віку до 67 років і реформи трудового законодавства, що погіршують умови праці.

МЕКСИКА | Масові протести працівників сфери освіти в Мехіко розпочалися після того, як президент Енріке Пенья Ньето підписав закони, що стосуються освітньої реформи. Національна профспілка працівників освіти вивела людей на страйк проти нововведень, які передбачають, зокрема, посилення норм, що підтверджують право вчителів на роботу.

БРИТАНІЯ | Британська профспілка працівників зв'язку загрожує масштабним страйком через офіційне рішення уряду провести приватизацію Королівської пошти (Royal Mail), заплановану найближчим часом.

ГРЕЦІЯ | У країні розпочався тиждень масових страйків напередодні приїзду до місії «Трійки» (ЄС, Європейський центробанк і МВФ) міжнародних кредиторів, які оцінять хід структурних реформ у країні. В акціях протесту беруть участь працівники освіти, держслужбовці, працівники страхових пенсійних фондів, служб соціального страхування та забезпечення.

КОСТА-РИКА

ЗАМАХ НА ПРОФЛІДЕРА: ЗЛОЧИН ПРОТИ ПРАВДИ

У столиці країни Сан-Хосе вчинено напад на Денні Лемонеса Сміта, активіста та колишнього представника профспілки Коста-Рики SINTRAJAP, членської організації Міжнародної федерації транспортників. Напад стався після того, як профспілковий активіст дав інтерв'ю ЗМІ щодо приватизації низки портів країни, в якому критикував дії влади. Невідомі ввійшли до будинку, де мешкав Денні Сміт із сім'єю, та жорстоко побили чоловіка.

Профспілка SINTRAJAP (Sindicato de Trabajadores de la Junta Administrativa Portuaria) і раніше повідомляла про численні напади на її членів, що почалися з того часу, як уряд країни оголосив про свої плани приватизації та передачі в концесію державних портів Лімон і Мойн.

У 2010 році відбулася нарада державних чиновників, які незаконно призначили новий склад ради профспілки, начебто покликаний слугувати інтересам держави та підприємства. Пізніше Верховний суд Коста-Рики визнав нову раду недійсною, своїм наказом зобов'язавши відновити попередній її склад, обраний працівниками демократичним шляхом. Проте й донині проти згаданих державних чиновників не порушувалися ні цивільні, ні кримінальні справи.

Профспілка вважає, що саме через критичні висловлювання Денні Сміта про бездіяльність влади стосовно чиновників той відразу ж став об'єктом жорстокого нападу. Генеральний секретар профспілки SINTRAJAP Рональдо Блер заявив: «Ми просимо всіх розповісти про цей ганяний випадок,

щоб допомогти нам у вимогах до влади, Міністерства праці й уряду Коста-Рики забезпечити захист громадянам і членам профспілки, щоб подібні злочинні дії не залишалися безкарними, щоб зростала та поширювалася солідарна підтримка нашої боротьби».

Регіональний секретар Міжнародної федерації транспортників у Латинській Америці Антоніо Родрігес Фріц повідомив, що члени профспілки SINTRAJAP уже неодноразово були жертвами нападів, але щоразу демонстрували, що їхня боротьба є чесною, законною та демократичною. Він вважає, що члени профспілки вистояли в цій боротьбі, а подібні злочини демонструють відчайдушні зусилля тих економічних груп, які прагнуть керувати портами. «Якщо поліція та органи правосуддя й цього разу не притягнуть до відповідальності винних, а також організаторів цих нападів, – зазначив Антоніо Родрігес Фріц, – буде дуже важко повірити у відсутність певних прихованих інтересів у деяких державних чиновників». Він також заявив, що транспортники пишуться своєю боротьбою та нормами моральності, притаманними членським організаціям профспілки.

МОЛДОВА

ГЕНДЕРНІ ПРАВА – ПІД ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ

Відсутність роботи та гідних умов життя, обмежений доступ до якісної медицини – головні проблеми, з якими стикаються молдавські жінки та їхні родини. Також висновку дійшли учасники жіночого профспілкового форуму «Профспілкові працівниці – за конструктивний і ефективний соціальний діалог», що відбувся у місті Вадул-луй-Воде.

Голова Ради жінок Національної конфедерації профспілок Молдови (НКПМ) Любов Ротару висловила стурбованість тим, що представниці слабкої статі піддаються дискримінації в суспільстві, особливо щодо їхнього працевлаштування. «Роботодавці не бачають працевлаштовувати молодих дівчат без досвіду роботи, не хочуть брати на службу вагітних та жінок із маленькими дітьми. Цю проблему повинна вирішувати влада, в іншому випадку жінки будуть змушені шукати роботу за кордоном», – підкреслила Любов Ротару. У своєю чергу, голова Національної конфедерації проф-

спілок Олег Будаза заявив про підтримку всіх ініціатив Ради жінок НКПМ. «Медичне страхування, гідна оплата праці, безпека на робочому місці – основні права як жінок, так і всіх громадян країни. На жаль, жінки Молдови несуть важкий тягар, але профспілки намагаються всіляко його полегшити», – наголосив Олег Будаза. На форумі обговорювалися питання щодо становища жінок на ринку праці, їхнього здоров'я та безпеки, а також проблема захисту жінок-мігрантів. За підсумками роботи учасники зібрання ухвалили резолюцію, яку було передано керівництву республіки.

ФІНАНСИ | СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ

ДОПОМОГА ПО БЕЗРОБІТТЮ ЗВІЛЬНЕНОМУ ПРАЦІВНИКОВІ

У яких випадках звільненому працівникові призначається допомога по безробіттю. Який її розмір залежно від страхового стажу?

Згідно із Порядком надання допомоги по безробіттю України № 307 від 20.11.2000, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності, допомоги по безробіттю призначають центри зайнятості, на які покладено функції робочих органів виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, за місцем перебування безробітного на обліку. Кошти виплачуються в установленому порядку через банківські установи.

Застрахованим особам – найманим працівникам; особам, які виконують роботи (надають послуги) згідно з цивільно-правовими договорами; військовослужбовцям Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України, внутрішніх військ, військ цивільної оборони, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Служби безпеки України, Служби зовнішніх розвідки України, Державної спеціальної служби транспорту, особам рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, органів внутрішніх справ, особам началь-

ницького складу податкової міліції, а також особовому складу воєнізованих аварійно-рятувальних служб (формувань), створених відповідно до законодавства на постійній основі, крім військовослужбовців строкової служби, фізичним особам – підприємцям, особам, які забезпечують себе роботою самостійно, а у випадках, передбачених Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», іншим особам (громадянам України, іноземцям, особам без громадянства, які постійно проживають в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України), на користь яких здійснюється страхування на випадок безробіття, які втратили роботу з незалежних від них обставин і визнані в установленому порядку безробітними

нів і сплачували страхові внески та/або єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, допомога по безробіттю визначається у відсотках до їх середньої заробітної плати (доходу) або середнього грошового забезпечення залежно від страхового стажу: до двох років – 50 відсотків; від двох до шести років – 55 відсотків; від шести до десяти років – 60 відсотків; понад десять років – 70 відсотків. Залежно від тривалості безробіття допомога по безробіттю зменшу-

ється в державній службі зайнятості. Загальна тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 360 календарних днів упродовж двох років. Для осіб передпенсійного віку (за два роки до настання права на пенсію) тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 720 календарних днів. У разі чергового визнання в установленому порядку застрахованої особи безробітною у межах двох років, протягом яких виплачується допомога по безробіттю, тривалість її виплати враховується сумарно.

Допомога по безробіттю призначається центрами зайнятості за місцем перебування безробітного на обліку і виплачується в установленому порядку через банківські установи.

ми та впродовж 12 місяців, що передували початку безробіття, працювали на умовах повного або неповного робочого дня (тижня), проходили службу або виконували роботи (надавали послуги) згідно з цивільно-правовими договорами, здійснювали підприємницьку або іншу діяльність не менш як 26 календарних тиж-

ється і виплачується у відсотках до визначеного розміру: перші 90 календарних днів – 100 відсотків; упродовж наступних 90 календарних днів – 80 відсотків; надалі – 70 відсотків. Допомога по безробіттю призначається та виплачується з восьмого дня після реєстрації особи в установленому по-

безробітним, яким виповнилося 18 років та які не можуть бути працевлаштовані за сприяння служби зайнятості протягом одного місяця у зв'язку з відсутністю на ринку праці підходящої роботи, за їхнім бажанням допомога по безробіттю може виплачуватися одноразово для організації підприємницької діяльності.

КОШТИ

ХТО ОПЛАЧУЄ ВИТРАТИ?

За рахунок яких коштів здійснюється фінансування виплат допомоги по безробіттю?

Відповідно до пункту 8 Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності, виплата допомоги по безробіттю здійснюється за рахунок коштів Фонду загальнообов'яз-

кового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Якщо законодавством України передбачено підвищені розміри допомоги по безробіттю, порівняно із ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», то ці виплати здійснюються за рахунок передбачених на ці цілі джерел фінансування. Покрыття витрат, пов'язаних

з виплатою окремим категоріям безробітних підвищених розмірів допомоги по безробіттю, здійснюється в порядку, визначеному спільним рішенням правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та центрального органу виконавчої влади, у сферу діяльності якого входить галузь економіки, для працівників якої встановлені зазначені гарантії.

ОГОЛОШЕННЯ

Приватне акціонерне товариство «Кіровоградтурист» повідомляє про проведення конкурсу з продажу нерухомого майна ПрАТ «Кіровоградтурист» – будівлі готелю «Турист».

Назва майна: будівля готелю АА1, підстанція, Б; насосна, Г. Місцезнаходження майна: вул. Ушакова, 1 А, м. Кіровоград, 25006.

Відомості про майно: загальна площа приміщення становить 10 918,2 кв. м, земельна ділянка в орендовому користуванні (Договір оренди укладений із Кіровоградською міською радою № 1 від 04 січня 2005 р.).

Початкова ціна продажу згідно з експертною оцінкою: 25 285 440 (двадцять п'ять мільйонів двісті вісімдесят п'ять тисяч чотириста сорок) гривень 00 копійок, із урахуванням ПДВ 4 214 240 (чотири мільйони двісті чотирнадцять тисяч двісті сорок) гривень 00 копійок.

Для реєстрації потенційних покупців як учасників конкурсу сплачується конкурсна гарантія, яка становить 126 427 (сто двадцять шість тисяч чотириста двадцять сім) гривень 20 копійок (5% від початкової ціни продажу майна) та реєстраційний збір у розмірі 2000 (два тисячі) гривень 00 копійок на розрахунковий рахунок ПрАТ «Кіровоградтурист» № 26006001021907 у ПАТ «Перший Інвестиційний Банк», МФО 300506, код ЄДРПОУ 02593820.

Переможець конкурсу (Покупець) зобов'язаний перерахувати всю суму за майно протягом 5 (п'яти) банківських днів з моменту оголошення його переможцем конкурсу.

Усі витрати, пов'язані з нотаріальним посвідченням і державною реєстрацією договору купівлі-продажу, покладаються на Покупця. У разі невиконання Покупцем умов конкурсу конкурсна комісія може оголошити конкурс таким, що не відбувся, при цьому гарантійний внесок Покупця не повертається. Заявки на участь у конкурсі приймаються за адресою: вул. Ушакова, 1 А, м. Кіровоград, 25006, у робочі дні з 9.00 до 17.00, до 15 жовтня 2013 року включно.

Критерії визначення переможця:

- визнання всіх умов конкурсу;
- гарантійний лист щодо перерахування всієї суми за майно протягом 5 (п'яти) банківських днів із моменту оголошення переможця конкурсу.

Кваліфікаційні вимоги:

Фізична або юридична особа, яка бажає зареєструватися як учасник конкурсу, повинна мати при собі документ, що посвідчує фізичну особу або представника юридичної особи, її повноваження, подати до конкурсної комісії заяву в довільній формі, підписану й скріплену печаткою на участь у конкурсі (для фізичної особи заява підписується особисто), яка має містити: назву конкурсу; назву об'єкта; відомості про фізичну або юридичну особу.

До заяви необхідно додати документи, серед яких:

Для юридичних осіб:

- копія свідоцтва (виписки) про державну реєстрацію (нотаріально завірена);
- довідка з ЄДРПОУ (нотаріально завірена);
- копія Статуту (Положення) підприємства (нотаріально завірена);
- копії платіжних документів (квитанцій) або інших документів про сплату гарантійного внеску;
- довідка про відсутність порушеної справи про банкрутство, довідка про те, що юридична особа не перебуває в стадії ліквідації;
- гарантійний лист щодо перерахування всієї суми за майно протягом 5 (п'яти) банківських днів із моменту оголошення переможця конкурсу;
- відомості щодо мети та мотивів придбання майна, його подальшого використання.

Для фізичних осіб:

- копія паспорта та ідентифікаційного номера;
- заява про дозвіл на обробку персональних даних виключно з метою участі в конкурсі;
- копії платіжних доручень (квитанцій) або інших документів про сплату гарантійного внеску;
- гарантійний лист щодо перерахування всієї суми за майно протягом 5 (п'яти) банківських днів з моменту оголошення переможця конкурсу;
- відомості щодо мети та мотивів придбання майна, щодо подальшого використання.

Усі копії документів, що подаються, мають бути належним чином завірені.

Одночасно із заявою подається конкурсна пропозиція, яка має містити:

- запропоновану ціну придбання об'єкта;
- зобов'язання виконати всі умови конкурсу.

Конкурсна пропозиція подається в окремому непрозорому опечатаному конверті з написом «Конкурсна пропозиція», на якому зазначається адреса та назва конкурсу. За докладною інформацією щодо умов конкурсу, участі в конкурсі та ознайомлення з об'єктом звертайтеся за адресою знаходження конкурсної комісії: м. Кіровоград, вул. Ушакова, 1 А, телефон: (522) 36-63-40, моб.: (050) 487-10-03; (050) 457-01-51; (050) 196-17-23; у робочі дні з 9.00 до 17.00. Конкурс відбувається 17 жовтня 2013 року о 10.00 за адресою: вул. Ушакова, 1 А, м. Кіровоград, 25006.

Укрпрофтур: історія та здобутки

Завершення літнього туристичного сезону та підбиття його підсумків збігаються з підготовкою до відзначення Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні. А цей рік для нас, працівників туристичних організацій, які створені і працюють на базі майна профспілок України, є особливим. Адже 60 років тому, в 1953-му, для організації туризму в Україні при Українській республіканській раді профспілок було створено туристично-екскурсійне управління, яке діяло на правах структурного підрозділу.

В його віданні перебували п'ять туристичних баз загальною місткістю 1070 ліжко-місць, низка екскурсійних організацій, що обслуговували близько 10 тис. туристів та 40 тис. екскурсантів на рік.

Пізніше, в 1962 році управління було реорганізовано в самостійну господарську організацію – Українську республіканську раду по туризму, правонаступником якої є сьогоднішнє акціонерне товариство «Укрпрофтур». Наступного року в усіх областях були створені обласні ради по туризму та екскурсіях, сформувалася система профспілкового туризму в Україні, який почав розвиватися прискореними темпами.

Сьогодні структурні підрозділи акціонерного товариства «Укрпрофтур», – а це дочірні підприємства та акціонерні товариства в областях, відзначають свій піввіковий ювілей, зберігаючи та продовжуючи всі добрі традиції як правонаступники обласних рад по туризму.

За цей період за рахунок прибутку від господарської діяльності побудована широка мережа туристичних готелів, баз, кемпінгів. Так утворилася в Україні найбільша туристична організація, основним завданням якої було вирішення соціальних справ: надання послуг із відпочинку та оздоровлення широким верствам населення за найнижчими цінами.

Надалі, після здобуття незалежності України, Республіканська рада по туризму та екскурсіях була реорганізована в акціонерне товариство «Укрпрофтур», засновниками якого виступили Федерація профспілок України та Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

На нашу думку, створення акціонерного товариства закритого типу на той час було єдино правильним рішенням. Це забезпечило збереження майна та позиції єдиної туристичної організації профспілок, яка

Сергій СТРИЛЕЦЬ,
Голова Правління ПрАТ «Укрпрофтур»
Фото В. Пилигія

обстоє соціальні права громадян України на відпочинок та оздоровлення.

Не відбулося переходу загальнопрофспілкової власності до інших фізичних чи юридичних осіб, оскільки керівні органи товариства складаються з представників Федерації профспілок України, територіальних та галузевих об'єднань профспілок. Так, сьогодні в складі Наглядової ради ПрАТ «Укрпрофтур» серед 15 її членів – 9 Голів центральних комітетів профспілок, 5 Голів обласних територіальних профспілкових об'єднань. Наглядова рада постійно здійснює контроль за прийняттями рішеннями з основних напрямів діяльності товариства.

Сьогодні наше акціонерне товариство є найбільшим туристичним об'єднанням в Україні, що має свої підрозділи у 23 областях. За участю акціонерного товариства «Укрпрофтур» створено 10 дочірніх підприємств та 17 акціонерних товариств. Всі вони докладають значних зусиль до раціонального викорис-

тання культурно-історичної спадщини, задоволення попиту споживачів на туристично-рекреаційні послуги, збільшення дохідної частини багатьох місцевих бюджетів.

Так, у 2012 році надано послуг для 300 тис. туристів та для 122 тис. екскурсантів. Всього туристично-екскурсій-

них послуг надано на 185 млн 506 тис. грн. За минулий рік до бюджету та позабюджетних фондів сплачено податків на 44 млн 676 тис. грн.

Акціонерне товариство «Укрпрофтур» на сьогодні залишається одним з найпотужніших турсервісів на ринку внутрішнього туризму України. Адже не секрет, що попри багатий, конкурентоспроможний рекреаційний потенціал України більше 90% суб'єктів українського туристичного бізнесу орієнтовані на виїзний туризм. Іншими словами, вони вивозять капітал з України і стимулюють економіку інших країн, створюючи там робочі місця.

За експертними оцінками, в таких туристичних регіонах нашої країни, як Івано-Франківська, Львівська, Закарпатська області обслуговуванням туристів займається близько 30% працездатного населення, яке чекає від турсервісів організації туристичних потоків.

Тому свій обов'язок ми вбачаємо в тому, щоб невичерпні ресурси екскурсійно-пізнавального туризму нашої країни, насамперед міст Києва, Чернігова, Одеси, Кам'янець-Подільського, Львівщини, Черкащини, разом з глибоким національним корінням і традиціями українського народу, в майбутньому зробити активним та змістовним засобом розвитку особистості в новій демократичній державі.

Акціонерне товариство «Укрпрофтур» виконує багатопільові поточні та перспективні завдання. Насамперед, це якісне утримання та ефективне використання 60 власних господарств (готелів, туристсько-оздоровчих комплексів, пансіонатів, турбаз) загальною місткістю понад 13 тис. ліжко-місць. Проводиться реконструкція та модернізація туристичних об'єктів, поліпшуються умови проживання, розширюється асортимент послуг. Тільки за минулий рік на цілі було спрямовано майже 13 млн грн.

Проте в діяльності окремих дочірніх підприємств та акціонерних товариств, створених

ПрАТ «Укрпрофтур», у минулому році виникли проблеми, які негативним чином вплинули на систему, внаслідок чого на засіданні Наглядової ради були розроблені комплексні заходи з подолання недоліків та досягнення кращих результатів роботи в майбутньому.

Сьогодні, напередодні професійного свята – Дня туризму нам приємно констатувати, що вже більшість дочірніх підприємств та акціонерних товариств показують гарні результати своєї роботи. Так, понад 60% суб'єктів

ніків всіх рівнів. Так, у системі «Укрпрофтур» є низка керівників, які очолюють колективи десятків років, ще з часів створення акціонерного товариства «Укрпрофтур», серед яких можна назвати Володимира Івановича Юр'єва – Голову Правління ПрАТ «Вінницятурист», Івана Михайловича Загرای – Голову Правління ПрАТ «Хмельницьктурист», Сергія Михайловича Дмитренка – Голову Правління «Чернігівтурист», Михайла Івановича Гусара – Голову Правління «Херсонтурист», Івана Ва-

Сьогодні ПрАТ «Укрпрофтур» є найбільшим туристичним об'єднанням в Україні, що має свої підрозділи у 23 областях. За його участю створено 10 дочірніх підприємств та 17 акціонерних товариств. Всі вони докладають значних зусиль до раціонального використання культурно-історичної спадщини, задоволення попиту споживачів на туристично-рекреаційні послуги, збільшення дохідної частини багатьох місцевих бюджетів.

господарювання збільшили обсяги наданих туристичних послуг. Високих результатів досягли дочірні підприємства – готелі «Турист» та «Дружба» м. Києва, а також акціонерні товариства «Дніпротуріст», «Донецьктурист», «Рівнетуріст», «Волиньтурист».

Стабільна робота з нарощування обсягів обслуговування туристів та екскурсантів, послуга від прибутку, рівня рентабельності дозволила утримувати високій рівень обслуговування.

Безумовно, всі наші успіхи і проблеми залежать в основному від працівників та їхнього ставлення до своїх обов'язків. В системі «Укрпрофтур» працює понад 1600 людей найрізноманітніших професій, а тому дбати про належні умови та гідну оплату праці – це наш обов'язок.

Звичайно, позитивні результати досягаються повсякденною, напруженою працею керів-

сильовича Парипу – Голову Правління «Івано-Франківськтурист», Володимира Олександровича Моргуна – Голову Правління «Харківтурист», Віктора Михайловича Білобоцького – Голову Правління «Запоріжктурист», та ін.

Користуючись нагодою, напередодні відзначення професійного свята – Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні вітаю всіх працівників системи акціонерного товариства «Укрпрофтур», працівників туристичної індустрії та любителів подорожей. Щиро бажаю вам міцного здоров'я, вагомих здобутків, творчої наснаги й дивовижних відкриттів, цікавих подорожей і приємних вражень.

Відпочивайте та подорожуйте з нами!

З повагою,

Сергій СТРИЛЕЦЬ,
Голова Правління ПрАТ
«Укрпрофтур»

...І покажуть, і розкажуть, і переконують, щоб придбали найсучасніше

Спочатку протестувати, а потім вирішити, брати чи ні – і так із геймерами завжди

Технології майбутнього – для спортсменів

Колега колегу бачить здалеку, і байдуже техніка якого виробника у тебе в руках, головне, щоб людина була гарною...

Екстремальний ноутбук, що не боїться ні бруду, ні вологи, ні ударів, але ціна його пересічних громадян відлякує – приблизно 5 тис. дол.

Що новенького в електроніці?

Кирило ЛАТИШЕВ
Фото автора

Нещодавно в Києві відбулася виставка споживчої електроніки, учасниками якої були понад 150 лідерів світової індустрії мобільної, комп'ютерної, ігрової та побутової техніки. На стендах компанії можна було ознайомитися з можливостями новітніх продуктів і рішення: смартфонів, планшетів, ультрабуків, рідерів, фото- й відеокамер, багатофункціональних пристроїв, принтерів, телевизорів і побутової техніки. Кожен відвідувач мав змогу не лише побачити, а й відразу придбати новинки 2013-2014 років. Адже тут тобі й підкажуть, і розкажуть, та ще й запакують замовлене. Крім того, на території експозиції можна було взяти участь у майстер-класах, презентаціях, навчальних лекціях, сесіях доповідей та презентацій. Мабуть, однією з найбільш очікуваних подій був розіграш призів, який проходив через кожні дві години і збирав чимало бажаючих випробувати свою удачу. До речі, аби безкоштовно потрапити на виставку, потрібно було лише зареєструватися на сайті, а квиток із запрошенням надсилався електронною поштою.

Неможливо відвести погляд від чудо-техніки

Отримати приз усім хочеться

Щасливий переможниця вручають головний приз, а на черзі – наступний розіграш

Зовсім не обов'язково ходити в 3D-кінотеатр, купувати телевизор і... насолоджуєшся переглядом у себе вдома

Як можна втратити можливість розвиватися новинки? Навіть коли ти так кумедно виглядаєш...

Посидіти на такому кріслі бажалою було багато, а от вставали з нього неохоче

Чудово, що все можна випробувати на собі

Технології майбутнього – це для нас

Технології майбутнього – це для нас

КАЗКОВЕ ПОДВІР'Я

Михайло МУХОРТОВ

У великому місті, звісно ж, па- нує асфальт. Але це подвір'я вмілі руки добрих людей пере-

творили на чарівний заповід- ник, де чудово почуваються каз- кові й мультяшні герої: кумедні звірі та птахи, мавки, домович- ки. Тут і маленькі дерев'яні ха- тинки під солом'яною стріхою, і вусаті козаки, й іще пребагато гарного та цікавого. Приміром, мініатюрні церкви з позоло- ченими банями в пишному ото-

ченні різнобарвних квітів або рукотворне озерце, де живуть зелені жабки. Не лише малюки радо посліша- ють до незвичайної країни Мультяляндії, зробленої з дерева, пенопласту та гуми, а й дорослі мешканці прилеглих будинків. Люди приїжджають навіть з ін- ших районів! Усім цікаво – роз-

дивляються, фотографують. Автори цього чудового куточка – мешканці кийівського будинку № 20-Ж по вулиці Гонгадзе на Виноградарі подружжя Третяк- нів – Олександр та Надія, Любов Стецюк, Василь Непоп, Людми- ла Лагоржевська та голова бу- динкового комітету Віра Петри- це. До речі, вони не є професій-

ними дизайнерами, просто хо- чуть і вміють створювати для людей радісну, добру атмосфе- ру. Тож вклали чимало часу, фантазії й праці у попервах ні- чим не примітне прибудинко- ве подвір'я – й зробилася квітуча казка. Навіть звичайні гумові ав- топокришки перетворилися на величких чорних лебедів.

ПІДЗЕМНЕ ЦАРСТВО

ЧОМУ «ПОПЕЛЮШКА»?

Тетяна МОРГУН

Україну й Молдову з'єднує величезна підземна печера, яку alta-travel.com.ua називає болем і любов'ю чернівецьких спелеологів. Печера має назву «Попелюшка». Загальна довжина її коридорів, залів, галерей тощо становить трохи більше 92 км, і це третя завбільшки гіпсова печера планети. Приблизно половина підземного царства розташована на території Молдови, там же вхід у печеру. Решта – на території України. Саме чернівчани, а точніше спелеологи чернівецького клубу «Троглодит», відкрили цей гігантський підземний лабіринт іще у березні 1977 року. «Попелюшкою» печеру назвали тому, що попервах вона здалася негарною, непоказовою, – розповів вищезгаданому джерелу президент клубу Павло Куприч, – але поступово відкривала свої незвичайні принади.

Після розвалу СРСР дістатися у печеру стало важче: потрібні закордонні паспорти й відповідні дозволи на відвідування прикордонної зони. Справний гімн цій печері знаходимо на особистому сайті shamanskaya.mgp.com.ua. Авторка пише, що знайомі відмовляли її від подорожі, мотивуючи тим, що, мовляв, у «Попелюшці» нема на що дивитися. «Це неабияка помилка», – пише мандрівниця. Її вразив і гарний глиняний паркет – різного кольору в різних місцях, і гіпсові плафони всляких відтінків, і неймовірно розміри підземних приміщень, і багато іншого... Усі зали й галереї щедро відкриті шаром ніжної глини найрізноманітніших відтінків: білий, червоний, чорний, зелений, жовтогарячий тощо. Спелеологи-аматори виготовили симпатичні глиняні фігурки, котрі відночас є своєрідними пугівами по залах і галереях. «В одному з найбільших залів – залі Чернівецьких спелеологів – зібрано цілу колекцію, так би мовити, справжній музей глиняних експонатів. А на видноті – статуя господині підземного царства, Попелюшки» (shamanskaya.mgp.com.ua).

Мало того, що внутрішнє оздоблення «Попелюшки» не має аналогів у світі, простори печери, її зали й коридори справді вражають розмірами. Скажімо, Античний зал – завдовжки 100 м і завширшки 20 м. Зал Чернівецьких спелеологів – 170х30 м, а зал Динозаврів – заввишки 12–15 метрів (100travels.com.ua). У печері є два колодязі завглибшки 15–20 метрів, а ще – 20 підземних озер з доволі романтичними назвами. Мають загадки й геологі: у покладках виявлено мінерал бьорнесіт, який до того знаходили лише на дні багатокілометрових океанських западин. Нині, пише alta-travel.com.ua, печеру досліджують українські й молдовські спелеологи. Часом виникає ідея прорубати вхід до «Попелюшки» і з української сторони, проте це не так просто технічно, і до того ж невідомо, як це цього поставляться органи влади обох держав.

ЧУДЕСА УКРАЇНИ | ІДЬМО НА ТЕРНОПІЛЬЩИНУ!

«ТЕЧЕ ВОДА, ТЕЧЕ БИСТРА...»

Тетяна МОРГУН

Полонить неперевершеною красою Тернопільщина, полонить красою землі й людської душі. Край неймовірно колоритний, унікальний, із численними й різноманітними пам'ятками, а сама область тим часом – одна з найменших в Україні (чорний мак, та смачний; мала штучка червінчик – а ціна велика!). Й ніде правди діти: побуваеш там хоч раз – і не забудеш ніколи! А якби ви ще знали, які неперевершені кулінари живуть на Тернопільщині, як готують, як пригортають!

Та повернімося до пам'яток. На цій благодатній землі монастирі й розкішні палаци, рештки могутніх замків і фортець, тут Почаїв та Зарваниця з чудотворною іконою Матері Божої, карстові озера, прадавні ліси, водоспади, найвищі в Україні каньйони, гори й скелі з незвичайними печерами. Одна з них – найдовша у світі – гіпсова печера «Оптимістична», пише selena-ukr.com.ua. А ще діє єдиний у країні підземний археологічний музей. Одне слово, оце «най...» мусили б повторювати неодноразово!

Тож і не дивно, що саме тут, на Тернопіллі, найбільший в Україні річковий водоспад – Джуринський. Його висота – 16 метрів. Але річ не лише у максимальному перепаді висот між горішньою та нижньою точками: обсяги води, що падає, – просто-таки величезні, водоспад настільки гомінкий, що поблизу нього співрозмовника не почуєш. Здається, що він знайшов собі доволі затишну місцину в самому центрі величезного кратера – Джуринського каньйону. Та коли дивилися на цей гомінкий спад води, мимоволі замислюєшся: звідкіль він тут узявся?

За переказами, це штучний водоспад. У 1620 році, пише doroga.ua, турки й татари, зазнавши поразки від козацько-польських військ, провилялися до неприступного кам'яно-

го замка, все змітаючи на своєму шляху. Замок був оточений водою, й для того, аби підібратися ближче до нього, вони зруйнували кам'яне пасмо та спрямували повноводу річку Джурин в інше річище. Тож «сама на місці нового річища й з'явився Джуринський водоспад» (dinaitour.com). Схоже, не все тут ясно-очевидно. Ось інша версія. Коли 1672 року величезна турецька армія на чолі із султаном Магометом IV рушила на Поділля, один із загонів було спрямовано на Червоногород (цього міста вже немає на мапі). На ті часи, пише sk-alla.livejournal.com, тут стояв добре укріплений замок – на пагорбі, оточеному річкою Джурин. Кілька днів турки штурмували замок, проте взяти не могли. Тоді підірвали скелю на правому березі Джурина, спрямували річку в інше річище й легко підійшли до замку суходолом. А через багато років, коли на місці замку з'явився палац Понинських, італійський архітектор, котрий опікувався плануванням палацового парку, знову змінив річище Джурина, випрямивши при-

родне й збудувавши каскадний 16-метровий водоспад. Читати ці легенди насправді непрочуд цікаво й захопливо, але знайти найпереконливішу нелегко: перекази, немов сильні водянні струмені, течуть то паралельно, а то набагаючи один на одного... То зливаються, то розходяться... Виблизкуючи й зачаровуючи...

Однак поява Джуринського водоспаду завжди пов'язується з існуванням давнього Червоногорода – міста-привида поблизу села Нирків Заліщицького району, одного з найдавніших українських міст, згаданого в літопису ще у IX столітті (Червоний Грод, Червен). Назва вочевидь пов'язана з незвичайним доквіллям, адже на цьому місці передусім вражає земля... червоного кольору, червоная скельна порода, а після дощу, пише Яніна Чайківська (tourclub.com.ua), стежки набувають такого насиченого відтінку, наче по них розлито томатний сік. Звідси, повторюю, й назва давнього міста, навіть його особлива історія, що стала легендою.

МІСТО-«ПРИВИД»

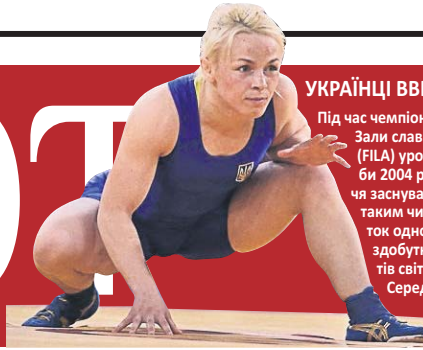

Червоногород з його дерев'яним замком на пагорбі неодноразово було зруйновано, а потім відбудовано. Вічний ласий шматок! У XV столітті він дістав статус королівського міста, трохи згодом – Магдебурзьке право, потім став столицею однойменного князівства. Лише на початку XVII століття дерев'яні стіни та перекирті замка було замінено на кам'яні й саме

сюди щосили намагалися дістатися турки з татарами – згідно з легендою, вдало змирили річище Джурина. А з 1778 року володарем Червоногорода став Адам Кароль Понинський, який перетворив замок на чудовий палац. Фатальними для міста, пише dinaitour.com, виявилися дві світові війни. Під час першої Червоногород було зруйновано, а роботи з відновлення перервала Друга світова вій-

на. Найстрашніше для нього датою стало 3 лютого 1945 року, коли селище було розгромлене остаточно, й Червоногород припинив своє існування. Від славного колись адміністративного центру лишилися хіба дві башти в го-тичному стилі, якими неабияк цікавляться туристи, як нагадування про старовинний прекрасний палац, а ще – руїни костелу домініканського монастиря XVII століття.

СПОРТ

УКРАЇНЦІ ВВІЙШЛИ ДО ЗАЛИ СЛАВИ

Під час чемпіонату світу з боротьби, що проходив в Угорщині, до Зали слави Міжнародної федерації об'єднаних стилів боротьби (FILA) урочисто ввели олімпійських чемпіонів з вільної боротьби 2004 року Ірину Мерлені та Ельбруса Тедеєва. До десятиріччя заснування Зали слави керівництво FILA вирішило вшанувати таким чином десять видатних борців за їхній внесок у розвиток одного з найдавніших видів спорту. Прикметно, що в сумі здобутки всіх 10 лауреатів складають 35 медалей чемпіонатів світу та 10 олімпійських медалей. Серед двох борчинь, яким випала висока честь, – наша Ірина Мерлені, яка в Афінах 2004 року стала першою в історії жіночої боротьби олімпійською чемпіонкою.

БАКЕТБОЛ | УКРАЇНЦІ ЗДОБУЛИ ПУТІВКУ НА ЧС

НАЙБІЛЬШ ПРОГРЕСУЮЧА КОМАНДА КОНТИНЕНТУ

На континентальній першості в Словенії Україна здійснила справжню сенсацію. Попри один з найнижчих рейтингів серед усіх учасників фінальної частини чемпіонату Європи «синьо-жовті» в підсумку фінішували шостими, здобувши путівку на чемпіонат світу, який наступного року проведуть в Іспанії.

Центровий національної збірної та клубу НБА «Фінікс Санз» В'ячеслав Кравцов

Фото <http://www.eurobasket2013.org>

Володимир ПОЛТАЄВ
спеціально для «ПВ»

У неділю в Люблянці матч між литовцями і французями визначив найсильнішу команду Старого Світу. Здобувши впевнену перемогу з рахунком 80:66, корону найсильнішої збірної континенту на найближчі два роки («збронювала») гальська збірна. Французи вперше стали чемпіонами Європи, а найціннішим гравцем першості було визнано розігрувача «триколових» Тоні Паркера.

Українці останній матч у Словенії провели проти господарів турніру, розігруючи з ними 5-6 місяця в європейській табелі про ранги. І навіть поразка від балканців (63:69) не вплинула на загалом позитивні оцінки

виступів наших хлопців на форумі найсильніших збірних континенту.

Насправді, казка про блискучий виступ української збірної могла закінчитися, так і не розпочавшись. Уже в першому матчі турніру проти бельгійців наша команда могла програти, однак наприкінці вирвала перемогу – 58:57. У наступному матчі українці взяли гору над ізраїльтянами (74:67) і здолали німців (88:83). З наступним суперником – майбутніми тріумфаторами Євробаскету-2013 французями, наші три чверті грали на рівних і лише наприкінці зустрічі поступилися – 71:77. А в заключному поєдинку першого групового етапу українці не залишили

шансів збірній Великої Британії – 87:68 і вийшли до наступного раунду змагань з другого місця в групі.

Другий груповий турнір розпочався для нас із холодного душу від латвійців – 51:85, після якого, здавалося, й гравцям, і вболівальникам оговтатися буде дуже важко. Однак перемога над Сербією (82:75), а також програш латвійців бельгійцям, дозволили українцям уперше вийти до раунду плей-оф. І навіть поразка в заключному матчі 2-го групового етапу від литовців (63:70) цього не завадила.

У чвертьфіналі нашим випало грати проти хорватів, які продемонстрували найтривалішу безпрограшну серію на Євробаскеті – вісім перемог поспіль. На жаль, балканці зупинили й українців, вигравши 84:72. Утім, для підопічних Майка Фрателло на цьому чемпіонаті не закінчився, оскільки попереду було протистояння з італійцями під час розподілу 5-8 місць. Перемога над апеннінцями (66:58) гарантувала нашим хлопцям як мінімум шосте місце на чемпіонаті і путівку на наступний чемпіонат світу-2014 в Іспанії.

Також варто зазначити, що в першому матчу за «бронзу» Євробаскету-2013, за участі генерального секретаря ФІБА Європа Каміла Новака, віцепрем'єр-міністра України Олександра Вілкула та президента Федерації баскетболу України Олександра Волкова відбулася урочиста церемонія передачі естафети від організаторів турніру 2013 року організаторам Євробаскету-2015, який, нагадаємо, прийматиме наша країна.

коротко

БОРТЬБА

УСІ МЕДАЛІ – «ВІЛЬНИКІВ»

Минулого тижня столиця Угорщини приймала першість планети з боротьби, де за нагороди змагань сперечалися представники вільної та класичної боротьби. Українці здобули чотири нагороди.

У перший же день змагань чинний чемпіон Європи Павло Олійник (вагова категорія до 96 кг) здобув «бронзу». У півфіналі українець поступився чемпіону світу Резі Яздані з Ірану (1:8), проте, навіть втративши шанс здобути титул найсильнішого на планеті, рішуче налаштувався на «бронзовий» поєдинок проти грузина Дато Керашвілі і впевнено переміг 9:2. Наступного дня українці ще двічі сходили на п'єдестал пошани. Ібрагім Алдатов (84 кг) у вирішальному поєдинку не дав кубинцю Рейнерісу Пересу жодного шансу, достроково закінчивши сутичку – 8:1. Ален Засєєв (120 кг)

теж упевнено виступив на турнірі, от тільки в фіналі не зміг протистояти росіянину Хаджимурад Гацалову, поступившись 0:7. Останню для України медаль здобула в Будапешті Аліна Махіяна-Стаднік, яка не мала собі рівних у ваговій категорії до 67 кг. Найзапеклішим для Аліни виявився другий поєдинок – з Лаурою Скужиною з Латвії, що закінчився з рахунком 5:4. А всі три наступні сутички наша борчиня закінчила достроково, поклавши суперниць на туше. Представникам греко-римської боротьби, на жаль, поповнити скарбничку нашої національної збірної не вдалося.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | НА ЧЕРКАЩИНІ ВИЗНАЧИЛИ НАЙСПОРТИВНІШЕ СЕЛО

ГОСПОДАРІ СТАЛИ ПЕРЕМОЖЦЯМИ

На початку вересня в старовинному селі Руська Поляна, де проживають майже 10 тис. мешканців, представники 20 районів області – переможці зональних етапів – зустрілися в фіналі змагань «Найспортивніше село».

І. МАНЬКО
спеціально для «ПВ»

Господарі за допомоги керівників місцевих сільськогосподарських підприємств та підтримки обласної ради і районної влади добре підготувалися до змагань. У відкритті спортивного свята взяли участь заступник голови обласної ради

Василь Касян, голова Федерації профспілок області Петро Шевченко, голова районної ради Микола Смірнов, сільський голова Андрій Шапран, голова обласної організації фізкультурно-спортивного товариства «Колос» Володимир Христенков, чемпіон Олімпійських ігор, заслужений майстер спорту Андрій Хіміч, члени оргкомітету і суддівської колегії... Гостинно зустрічала

гостей та учасників змагань численна громада села. Свій досвід і майстерність у змаганнях з армреслінгу, гирьового спорту, настільного тенісу, шашок, перетягування канату, міні-футболу й дартсу продемонстрували переможці районних змагань, де визначилися 20 фіналістів. У них взяли участь понад 9 тис. сільських спортсменів області. Підвищив результати в індивідуальних змаганнях і поразувавши загальнокомандні бали, визначили призерів та переможця обласного фіналу. Титул «Найспортивніше село Черкащини» виборола команда господарів (с. Руська Поля-

на). Друге місце посіла команда с. Кривоносівка (сільський голова Тетяна Демчинська) Золотоніського району. Сільські спортсмени с. Хрестилеве (сільський голова Світлана Волошин) Чорнобавського району були третіми. Голова Федерації профспілок Черкаської області спільно з керівництвом області та району вручили переможцям кубки, медалі, грамоти, а також комплекти спортивної форми.

БІАТЛОН

ВИЗНАЧИЛИ ПІВСТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

У Залі чемпіонів НСК «Олімпійський» відбулося урочисте святкування 50-річчя українського біатлону.

Привітати найпопулярніший зимовий вид спорту в Україні з ювілеєм прибули президент Національного олімпійського комітету Сергій Бубка, президент Міжнародного союзу біатлоністів Андерс Бессеберг, президент Національного комітету спорту інвалідів Валерій Сушкевич, олімпійські чемпіони з різних видів спорту – Олена Костевич, Ольга Харлан,

Яна Шемаякіна, Олександр Усик. І звісно ж, зіркові вихованці українського біатлону – призерки Олімпійських ігор Валентина Цербе та Олена Петрова, чемпіонки світу Олена Зубрілова й Олена Підгрушна, призерки чемпіонатів світу Валя і Віта Семеренко, Юлія Джима, Оксана Хвостенко, Андрій Дериземля, Сергій Сєдєв, Сергій Семенов, Олександр Біланенко...

